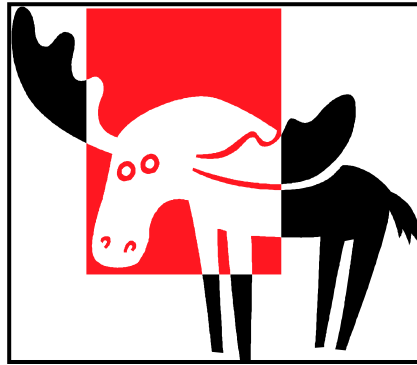
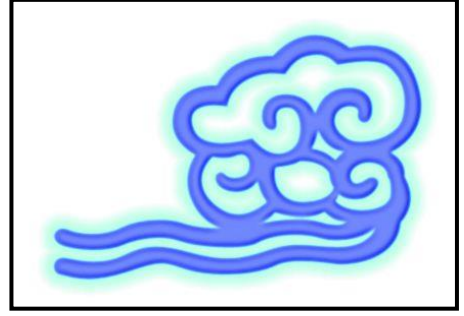
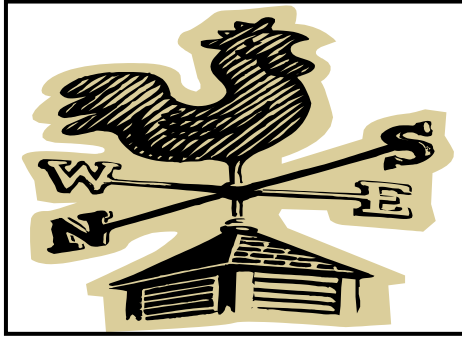

فصل اول:

سرزمین، آب و هوا

مقدمه

اطلاعات این فصل شامل "مشخصات طبیعی و تقسیمات کشوری"، "آب و هوا" و "محیط زیست" می‌باشد.

مشخصات کلی استان سمنان

مقدمه

استان سمنان در دامنه سلسه جبال البرز واقع است و ارتفاع آن از شمال به جنوب کاسته می‌شود و به دشت کویر ختم می‌شود. بر اساس آخرین تقسیمات کشوری، استان سمنان دارای ۸ شهرستان (آرادان، دامغان، سرخه، سمنان، شاهرود، گرمسار، مهدیشهر و میامی)، ۱۵ بخش، ۲۰ شهر و ۳۱ دهستان است. این استان ۹۷۴۸۷ کیلومترمربع^۱ مساحت دارد و بین ۵۱ درجه و ۵۰ دقیقه تا ۵۷ درجه و ۳ دقیقه طول شرقی از نصف‌النهار گرینویچ و ۳۴ درجه و ۱۴ دقیقه تا ۳۷ درجه و ۲۰ دقیقه عرض شمالی از مبدأ استوا قرار گرفته است.

استان سمنان از جانب شمال به استان‌های خراسان شمالی، گلستان و مازندران، از جنوب به استان‌های خراسان جنوبی و اصفهان، از مشرق به استان خراسان رضوی و از مغرب به استان‌های تهران و قم محدود است و مرکز آن شهر سمنان می‌باشد.

در سال ۱۳۹۷ برآورد جمعیت استان بالغ بر ۷۳۶۰۰۰ نفر بوده که از این تعداد بالغ بر ۵۹۴۳۰۰ نفر در مناطق شهری و حدود ۱۴۱۸۵۸ نفر در مناطق روستایی ساکن بوده‌اند^۲ و برآورد تراکم نسبی جمعیت در همین سال ۷/۵ نفر در هر کیلومترمربع است.

کوه‌ها

استان سمنان در مرکز نیمه شمالی کشور و در دامنه‌های جنوبی رشته کوه‌های مرتفع البرز قرار دارد و علی‌رغم این که بخش عظیمی از وسعت آن را کویر و بیابان تشکیل می‌دهد، لیکن سراسر شمال غربی تا شمال شرقی آن کوه‌های مرتفعی دارد که به تدریج از شمال به جنوب از ارتفاع آنها کاسته شده و نهایتاً به دشت کویر منتهی می‌شود. مجموعه ارتفاعات استان را می‌توان در موارد ذیل خلاصه نمود:

۱- رشته کوه‌های البرز با ارتفاع متوسط ۳۲۰۰ متر در شمال شهرستان مهدی‌شهر که عامل جدایی استان سمنان از استان مازندران بوده و مرتفع‌ترین قله آن به نام نیزوا در شمال غربی شه‌میرزاد واقع شده است. ارتفاع و

^۱ وزارت کشور، دفتر تقسیمات کشوری.

^۲ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان سمنان، معاونت آمار و اطلاعات.

وسعت این رشته کوه‌ها به سمت مشرق کاهش می‌یابد، بلندترین قله البرز شرقی شاهوار نام دارد که ۳۹۴۵ متر ارتفاع دارد. این قله در شمال شاهرود قرار دارد.

۲- یک رشته کوه که از رشته کوه اصلی البرز جدا و در جهت شمال شرقی - جنوب غربی، بین شهرستان‌های سمنان و دامغان کشیده شده و مرز بین این دو شهرستان را تشکیل داده است.

۳- در جنوب شهرستان دامغان و حاشیه کویر، کوه‌های کم ارتفاعی وجود دارد که به صورت‌های منفرد و متصل و موازی با رشته کوه‌های البرز به سمت کویر امتداد یافته و به تدریج با زمین یکسان می‌گردد.

۴- رشته کوه‌های البرز در شمال شهرستان شاهرود با عنوان البرز شرقی شناخته می‌شوند، منبع اصلی رودها و قنات‌های این منطقه می‌باشد. در جنوب رشته کوه‌های اصلی، کوه‌های کم‌ارتفاعی موازی با آن رشته، کشیده شده که به سوی کویر از ارتفاع آن‌ها کاسته می‌شود. شهرهای شاهرود، بسطام، مجن، کلاته‌خیج و غالب روستاهای این شهرستان در دامنه این رشته کوه‌ها واقع شده‌اند.

جدول مهم ترین کوه های مرتفع استان سمنان، به شرح ذیل می باشد^۱،^۲:

نام کوه	نام شهرستان محل واقع	ارتفاع (متر)
امام ابوالقاسم	دامغان	۳۶۲۸
چالویی	دامغان	۳۷۵۰
کرسی	دامغان	۳۶۹۰
نمازگاه	دامغان	۳۶۱۰
دیمی جار	سمنان	۲۷۶۵
خارجاده	سمنان	۲۷۴۸
پشت تال	سمنان	۲۷۰۸
سیاه سر	سمنان	۲۷۰۷
پیغمبران	سمنان	۲۴۶۵
شاهوار	شاهرود	۳۹۴۵
سرخانه	شاهرود	۳۳۱۵
دامنو	شاهرود	۳۴۳۳
محمد حنفی	شاهرود	۳۴۷۴
سنگاب	گرمسار	۳۲۲۴
آتشگاه	گرمسار	۲۹۸۵
سرهر	گرمسار	۲۳۶۵
تلخ آب	گرمسار	۲۲۹۰
نیزوا	مهدی شهر	۳۸۱۰
قدمگاه	مهدی شهر	۳۵۹۰
اُورم	مهدی شهر	۳۰۲۴
سیاه کوه	مهدی شهر	۳۲۹۱
چپرو	مهدی شهر	۳۷۲۶

^۱ فرهنگ جغرافیایی کوه های کشور (جلد چهارم)، سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح، تهران، ۱۳۷۹، صص ۲۸۵-۲۲۷.

^۲ جعفری، عباس، گیتاشناسی ایران (جلد اول)، کوه ها و کوه نامه ایران، تهران، چاپ جلالی، ۱۳۶۸، ص ۳۷۵.

رودخانه‌ها

بیشتر رودخانه‌هایی که در این استان جریان دارند دائمی نبوده و اغلب خشک و رودهای فصلی کوهستانی کوچک و کم آبی می‌باشند که تنها در مواقع بارندگی‌های زیاد تشکیل سیلاب داده و به دشت کویر منتهی می‌شوند و مهم‌ترین رودخانه‌های این استان عبارتند از:

رودخانه گل رودبار در شهرستان سمنان دارای چندین شعبه مانند ده‌صوفیان و شه‌میرزاد در شهرستان مهدیشهر بوده و حوزه نسبتاً وسیعی را مشروب می‌سازد. این دو شعبه در نزدیکی دربند مهدیشهر یکی شده و در حدود شمال شهر در جزین شعباتی دیگر بدان متصل گشته و پس از گذشتن از غرب شهر سمنان به دشت کویر منتهی می‌شود. قنات‌های مهم دربند، در جزین و چشمه گل رودبار، بازده آب این رودخانه محسوب می‌شوند.

رودخانه تاش در شهرستان شاهرود از دامنه‌های شمالی کوه شاهوار در ۲۶ کیلومتری شمال غربی شاهرود و حدود تاش و مجن سرچشمه می‌گیرد و پس از اتصال با چندین رود کوهستانی به سمت دشت کویر سرازیر می‌شود. رودخانه کال شور در شهرستان میامی جریان دارد که از زیر پل ابریشم می‌گذرد و اراضی اطراف را سیراب می‌نماید.

رودخانه چشمه‌علی در شهرستان دامغان جریان دارد و از به هم پیوستن رودهای دامغان‌رود و آستانه تشکیل می‌شود و در نهایت به سد شهید شاهچراغی منتهی می‌شود.

مهم‌ترین و تنها رودخانه دائمی استان سمنان حبله‌رود است. این رودخانه منبع اصلی آب زراعی شهرستان‌های گرمسار و آرادان است و تأثیر مهمی در اقتصاد و آبادانی منطقه دارد. این رود دارای شعب مختلف شیرین و شور است. نهرود، دلچای، گورسفید از شاخه‌های شیرین رودخانه هستند. شور آب، تلخ آب، کبوتردره، غلام آباد و ریشه سلطان از شاخه‌های شور رودخانه محسوب می‌شوند. قسمت اعظم حوزه آبخیز حبله‌رود از مناطق مختلف کوه‌های البرز مرکزی از شهرستان فیروزکوه و دماوند سرچشمه می‌گیرد. آبدهی حبله‌رود در رأس مخروط افکن (روستای بنکوه) حدود ۲۶ میلیون متر مکعب است. این رودخانه در ۳۰ کیلومتری دشت گرمسار از مناطق بسیار شوری عبور می‌کند که حاوی کلوروسدیم و گچ می‌باشد.

رودخانه ایوانکی این رودخانه که خیلی کوچک است در زمستان‌ها سیلاب‌ها را جمع‌آوری نموده و به سمت ایوانکی سرازیر می‌شود و در تابستان میزان آب آن به صفر می‌رسد.

شمای کلی آب و هوای استان سمنان

استان سمنان به علت هم‌جواری با کویر مرکزی ایران و دامنه جنوبی البرز دارای تنوع آب و هوایی زیادی بوده به طوری که با کاهش ارتفاع از شمال به جنوب در سطح استان دما افزایش و بارش کاهش می‌یابد. در بررسی اجمالی دمای استان، می‌توان به دو دوره کاملاً متفاوت و مجزای سرد و گرم پی برد، به طوری که دوره سرد نسبتاً کوتاه و شامل ماه‌های آذر، دی، بهمن و اسفند بوده و دوره گرم، بقیه ماه‌های سال را شامل می‌شود. تغییرات درجه دما بین دو دوره شدید بوده و ضمن تغییر ناگهانی دما، شرایط اکولوژیکی منطقه تغییر می‌یابد. با توجه به موقعیت عمومی استان می‌توان بیان نمود که شدیدترین تضاد آب و هوایی در محور شمالی - جنوبی یعنی اقلیم مدیترانه‌ای و مرطوب در شمال و در مقابل اقلیم گرم و خشک در جنوب استان دیده می‌شود.

اقلیم‌های متنوع استان:

۱. گرم و خشک: عمدتاً قسمت جنوبی استان و شمال کویر مرکزی، مناطقی شامل: گرمسار، بیارجمند، دستجرد، طرود، احمدآباد، حسینان و باغستان در این ناحیه واقع‌اند.
۲. خشک و نیمه‌خشک گرم: قسمت مرکزی استان، مناطقی شامل: سمنان، ایوانکی، فرومد، کوهان و دامغان می‌باشد.
۳. خشک و نیمه‌خشک سرد: بین ناحیه مرکزی و کوهستانی بوده و از شرایط معتدل‌تری نسبت به هر دو برخوردار است شامل: مناطق شاهرود و بسطام.
۴. اقلیم کوهستانی: کمربندی در شمال استان که با اقلیمی سرد و خصوصیات بارشی مناسب است. که مناطق چهل‌دختر، شه‌میرزاد، فولادمحله و مهدیشهر را در برمی‌گیرد.
۵. ناحیه متأثر از اقلیم خزری: بخش نسبتاً کوچکی از استان که واقع در البرز شمالی است که دارای ویژگی‌های اقلیمی مرطوب می‌باشد. مناطق سوداغلن، مجن و نردین در این ناحیه واقع می‌باشند.

ایستگاه‌های هواشناسی

ایستگاه‌هایی می‌باشند که برای اندازه‌گیری عوامل و فاکتورهای هواشناسی نیاز است تا از نقاط مشخص، معین و استاندارد، آمار و اطلاعات اولیه را قرائت، ثبت و یا دیده‌بانی کنند. این ایستگاه‌ها انواع مختلف دارند که به

قرار زیر است: ایستگاه‌های سینوپتیکی، ایستگاه‌های اقلیم‌شناسی (کلیماتولوژی)، ایستگاه‌های هواشناسی کشاورزی، ایستگاه‌های باران‌سنجی، ایستگاه‌های دیتالاگر، ایستگاه‌های جاده‌ای، ایستگاه‌های تشعشع‌سنجی، ایستگاه‌های جوبالا، ایستگاه‌های هواشناسی دریایی، ایستگاه‌های ازن‌سنجی، ایستگاه‌های اندازه‌گیری آلودگی و شیمی‌جو، ایستگاه‌های گیرنده اطلاعات و تصاویر ماهواره‌ای هواشناسی.

استان سمنان دارای ۹ ایستگاه سینوپتیک، ۲ ایستگاه خودکار (دیتالاگر)، ۲ ایستگاه جاده‌ای، ۱۶ ایستگاه اقلیم‌شناسی (کلیماتولوژی) و ۵۰ ایستگاه باران‌سنجی می‌باشد.

انواع بادهای اصلی و محلی استان

بادهای غربی، بادهای کویری، باد تورانه، باد شهرباری یا باد قبله، باد بشم، باد راجی، باد بسطام، باد کویر، باد خراسانی، باد جوزا، باد سمنان، باد چالو و باد قبله شاهرود.

سمنان از دوران باستان تا امروز^۱:

سمنان از دیر باز یکی از شهرهای چهاردهمین ایالت تاریخی ورن (ورنه) از تقسیمات شانزده‌گانه اوستایی در دوران باستان بوده‌است. برخی از دانشمندان ایالت مزبور را گیلان فعلی می‌دانسته‌اند، ولی قدر مسلم این است که ورن یا ورنه متشکل از صفحات جنوبی البرز و خوار، شامل سمنان، دامغان، خوار، دماوند، فیروزکوه، شه‌میرزاد، لاسگرد، ده نمک، آهوان، قوشه، ویمه و نقاط کوهستانی مازندران بوده‌است.

در تمام دوران حکومت مادها و هخامنشیان "کومیسنه" یا کومشیان (قومس بعد از اسلام) جزو ایالت بزرگ پارت یا پرتو به شمار می‌رفت. در این دوره سمنان شهر سرحدی ایالت‌های پارت و ماد محسوب می‌شد. به همین علت برخی از مورخان، زمانی این شهر را جزو ماد و گاهی جزو پارت به حساب آورده‌اند.

ایالت مذکور که در زمان ساسانیان به پتسخوارگر تغییر نام داده، شامل همان شهرهایی بوده که در ایالت ورن متشکل بودند. حد غربی این ایالت، خوار (گرمسار فعلی)، حد شرقی آن شاهرود و حد شمالی این ایالت کوهستان‌های جنوبی طبرستان بوده‌است.

سمنان در دوره بعد از اسلام جزو سرزمین تاریخی قومس (کومش) به شمار می‌آید. نام جغرافیایی قومس تا اواخر دوران قاجاریه برسرزبان‌ها بود و لیکن در دوران حکومت رضاخان، سمنان در شمار شهرهای استان دوم، یعنی مازندران درآمد.

در آغاز سال ۱۳۴۰ هجری شمسی در زمان نخست‌وزیری دکتر علی امینی و وزارت کشور سپهبد عزیزی، به پیروی از سنت تاریخی، طبق تصویب نامه هیئت وزیران، ایالت کومش (سمنان، دامغان، شاهرود، بسطام،

^۱ مخلص، محمدعلی. آثار تاریخی سمنان. انتشارات؟، تهران، بی‌تا، صص ۷-۱.

سنگسر(مه‌دیشهر)، سرخه و شه‌میرزاد و نقاط تابعه آنها) از نظر تقسیمات کشوری به نام فرمانداری کل سمنان نامگذاری شد. مرکز حکومت آن نیز در شهر سمنان تعیین و مستقر گردید.

در سال ۱۳۵۵ هجری شمسی طبق تصمیم دولت وقت با اضافه‌شدن دماوند، فیروزکوه، گرمسار و ورامین فرمانداری کل سمنان به استان سمنان تبدیل شد و مرکز آن نیز همچنان شهر تاریخی سمنان باقی ماند. البته براساس آخرین تقسیمات کشوری، سه شهرستان دماوند، فیروزکوه و ورامین از استان سمنان منتزع گردیدند. در استان سمنان شخصیت‌ها و مفاخر بزرگ فرهنگی، دینی، عرفانی برجسته‌ای به دنیا آمده و پرورش یافته‌اند. مفاخر بزرگی مانند بایزید بسطامی عارف بزرگ قرن دوم، شیخ ابوالحسن خرقانی، شیخ علاءالدوله سمنانی، فروغی بسطامی، منوچهری دامغانی، ابن یمین فرومدی، یغمای جندقی، حاج ملا علی حکیم الهی سمنانی، آیت ا... شاهرودی، علامه حائری سمنانی و بسیاری از شعرا و بزرگان علم و ادب که در ایران از شهرت خاصی برخوردارند. همه از این دیار برخاسته و در این سامان زیسته‌اند و در عالم عرفان و علم و ادب می‌درخشند.

شهرستان آرادان:

شهرستان آرادان بر اساس مصوبه شماره ۱۹۶۰۸۸/ت/۴۶۹۷۵ ه مورخه ۱۳۹۰/۱۰/۵ هیئت محترم وزیران، مصوب گردید. در سال ۱۳۹۷ برآورد جمعیت شهرستان آرادان بالغ بر ۱۴۰۰۰ نفر و مساحت این شهرستان ۴۳۲۹ کیلومتر مربع می‌باشد که از شمال به استان تهران و از سوی جنوب به استان اصفهان و از شرق به شهرستان سرخه و از غرب به شهرستان گرمسار محدود شده است.

حداقل طول شرقی جغرافیایی شهرستان آرادان ۵۲ درجه و ۲۲ دقیقه و حداقل عرض شمالی جغرافیایی ۳۴ درجه و ۱۷ دقیقه قرار داشته^۱ و ارتفاع ایستگاه هواشناسی مرکز شهرستان از سطح دریا ۹۶۴ متر است.

شهرستان آرادان از دو بخش مرکزی و کهن‌آباد تشکیل شده است. مناطق شمالی شهرستان آرادان، کوهستانی و مناطق میانی دشتی و نواحی جنوبی آن را کویر تشکیل می‌دهد. دره زیبای رامه در شمال شرقی شهرستان از مناطق خوش آب و هوای شهرستان آرادان محسوب می‌شود. شهرستان آرادان آثار و بناهای تاریخی و مذهبی گوناگونی دارد. بازار آرادان، امامزاده سلطان شاه نظر، امامزاده سلطان بوسعید، امامزاده علی اکبر، امامزاده ذوالفقار، کاروانسرای شاه‌عباسی، ده نمک، تپه‌های تاریخی کهن تل، قلاع یاتری علیا و پاده از مهمترین ابناء هستند. در شهرستان آرادان ایلات و اقوام متعددی سکونت دارند. ایلات الیکایی، پازوکی، اصائلو و طایفه عرب عامری از معتبرترین، این ایلات هستند.

بیشتر مردم شهرستان آرادان به کشاورزی و دامپروری اشتغال دارند. غلات، پنبه، خربزه، گیاهان علوفه‌ای مهم‌ترین محصولات زراعی و انجیر، گردو، قیصی مهمترین محصولات سردرختی این شهرستان محسوب می‌شوند.

^۱ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان سمنان، معاونت آمار و اطلاعات.

شماری از ایلات و طوایف شهرستان آرادان کوچرو هستند و به ارتفاعات البرز مرکزی و روستاهای شهرستان آرادان بیلاق و قشلاق می‌کنند.

شهرستان دامغان:

چنان‌که در کتب تاریخی نوشته‌اند قریب چهارصد سال قبل از میلاد جمعی از مغان در مسیر رودخانه (چشمه‌علی) سکنی گزیده‌اند و به علت سکونت آنان این منطقه نخست ده مغان نامیده شده و بعدها به مرور در اثر تغییراتی که طبعاً در استعمال لغات پدید می‌آید دامغان گفته شده‌است.

این شهر در چهارصد سال پیش از میلاد، چنان عظمتی داشته که اشک سوم و تیرداد اشکانی در سال ۲۴۹ پیش از میلاد آن را پایتخت قرار دادند. این شهر تا قرن اول میلادی به اهمیت خود باقی و مرکز ایالت قومس بوده است.

زبان مردم دامغان فارسی است ولی حرکات کلمات و حروف را بر خلاف فارسی کتابی و دستوری ادا می‌کنند. مسجد تاریخانه، مسجد جامع دامغان، تپه حصار، برج پیر علمدار، بنای چشمه‌علی، گنبد چهل دختر، امامزاده محمد دیباج، کاروانسرای شاه عباس قوشه، قلعه گردکوه و برج مهماندوست از جمله بناهای تاریخی این شهرستان هستند که نشانه تمدن و فرهنگ ادوار گذشته است.

در سال ۱۳۹۷ برآورد جمعیت شهرستان دامغان بالغ بر ۹۷۰۰۰ نفر و مساحت این شهرستان ۱۴۰۳۳ کیلومترمربع^۱ می‌باشد که از طرف شمال به استان‌های گلستان و مازندران و از طرف جنوب به استان اصفهان و از طرف شرق به شهرستان شاهرود و از غرب به شهرستان‌های سمنان و مهدیشهر منتهی می‌شود.

حداقل طول شرقی جغرافیایی شهرستان دامغان ۵۳ درجه و ۴۲ دقیقه و حداقل عرض شمالی جغرافیایی آن ۳۴ درجه و ۱۴ دقیقه قرار داشته^۲ و ارتفاع ایستگاه هواشناسی مرکز شهرستان از سطح دریا ۱۱۵۵ متر و اختلاف ساعت آن با تهران ۱۱ دقیقه و ۵ ثانیه می‌باشد.

به علت موقعیت طبیعی خشک رودهایی در این شهرستان وجود دارد که در موقع بارندگی سیلاب در آن‌ها جاری می‌شود. مهم‌ترین خشک رودها عبارتند از خشک‌رود چشمه‌علی که ابتدای آن دره‌های جنوبی شاهکوه گرگان است و خشک‌رود رودبار که حدود چشمه‌علی است و دیگری خشک‌رود دربان که در شمال قوشه واقع است.

سلسله جبال البرز از قسمت شمالی این شهرستان می‌گذرد و تا ۶۰۰۰ گزی شمال شهر امتداد و در آن جا، با زمین یکسان می‌گردد و در قسمت غرب بین دامغان و سمنان یک رشته آن تا حدود راه آهن ادامه دارد و

^۱ وزارت کشور، دفتر تقسیمات کشوری.

^۲ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان سمنان، معاونت آمار و اطلاعات.

خطالرأس آن خط طبیعی شهرستان‌های دامغان و سمنان است و در قسمت جنوبی و حاشیه دشت کویر کوه‌های کم‌ارتفاعی مشاهده می‌شود که قسمتی منفرد و پاره‌ای متصل به هم و تقریباً موازی با سلسله جبال البرز است.

آشنایی با شهرستان سرخه:

شهرستان سرخه براساس مصوبه شماره ۲۱۹۹۴۲/ت/۴۸۴۸۶ مورخه ۱۳۹۱/۱۱/۹ هیئت محترم وزیران مصوب گردید. در سال ۱۳۹۷ برآورد جمعیت شهرستان سرخه بالغ بر ۱۵۶۰۰ نفر و مساحت این شهرستان ۹۲۲۲ کیلومترمربع می‌باشد که از طرف شمال غربی به استان تهران، از شمال شرقی به مهدیشهر و از سوی جنوب به استان اصفهان و از شرق به شهرستان سمنان و از غرب به شهرستان آرادان محدود شده است. حداقل طول شرقی جغرافیایی شهرستان سرخه ۵۲ درجه و ۴۷ دقیقه و حداقل عرض شمالی جغرافیایی ۳۴ درجه و ۱۴ دقیقه قرار داشته^۱ و ارتفاع ایستگاه هواشناسی مرکز شهرستان از سطح دریا ۱۱۴۶ متر است. مسجد جامع سرخه، آب انبار سرخه و مسجد چهل‌ستون سرخه از جمله مهم‌ترین بناهای باستانی شهرستان سرخه است.

آشنایی با شهرستان سمنان:

اکثر نویسندگان کتاب‌های تاریخی و جغرافیایی بنای شهر سمنان را به طهمورث دیوبند از پادشاهان پیشدادی نسبت می‌دهند. زبان سمنانی به علت ویژگی خاص خود مورد توجه دانشمندان و ایران‌شناسان بسیار قرار گرفته است. این زبان را می‌توان نزدیک به زبان پهلوی دانست که طی دوران‌های گوناگون دست نخورده باقی مانده است.

ایران‌شناسان زیادی چون پرفسور کریستن سن، هوتوم شیندلر، ویلهلم لیکر، ژرژمورگن و استایرن تحقیقات جامعی درباره زبان سمنانی انجام داده‌اند. علاوه بر زیبایی‌های طبیعی با سابقه تاریخی چند هزار ساله به دلیل واقع شدن در گذر حوادث ناشی از لشکرکشی‌ها و مهاجرت‌های بین شرق و غرب و مهم‌تر از همه داشتن تاریخ تمدن دیرینه دارای آثار باستانی متعدد دیدنی مربوط به دوره‌های مختلف تاریخ می‌باشد که مبین قدمت کهن آن است.

مسجد جامع سمنان، منار سلجوقی مسجد جامع، خانقاه و مزار شیخ علاء الدوله، مسجد امام خمینی(ره)، گرمابه حضرت، دروازه ارگ، قلعه‌های سارو، کوشمغان، دژچرمینه، قلعه کهن دژ و قلعه زاوغان از جمله مهم‌ترین بناهای باستانی شهرستان سمنان است. در سال ۱۳۹۷ برآورد جمعیت شهرستان سمنان بالغ بر ۲۱۳۳۰۰ نفر و مساحت این شهرستان ۱۱۰۱۷ کیلومترمربع می‌باشد که در دامنه جنوبی سلسله جبال البرز واقع گردیده و از شمال

^۱ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان سمنان، معاونت آمار و اطلاعات.

به شهرستان مهدیشهر و استان تهران و از سوی جنوب به استان اصفهان و از شرق به شهرستان دامغان و از غرب به شهرستان سرخه محدود شده است.

حداقل طول شرقی جغرافیایی شهرستان سمنان ۵۳ درجه و ۱۹ دقیقه و حداقل عرض شمالی جغرافیایی ۳۴ درجه و ۱۴ دقیقه قرار داشته^۱ و ارتفاع ایستگاه هواشناسی مرکز شهرستان از سطح دریا ۱۱۲۷ متر و اختلاف ساعت مرکز شهرستان با شهر تهران ۷ دقیقه و ۴۰ ثانیه است.

آب و هوای شهرستان سمنان در فصل تابستان منطقه‌ای خشک و کم‌باران و در بقیه فصول سال معتدل می‌باشد. تنها رودخانه دائمی شهرستان سمنان رودخانه گل‌رودبار می‌باشد.

آشنایی با شهرستان شاهرود:

شهرستان شاهرود نیز مانند سمنان و دامغان در شمار ایالات قومس قرار دارد. این محل نیز گذرگاه نفوذ آریایی‌ها و به ویژه پارت‌ها به فلات ایران بوده است.

شاهرود در عهد صفویه منطقه کوچکی بود و نخستین بنای قابل توجه آن دژی بوده که به هنگام هجوم افغان‌ها در این شهر ساخته شده است. با هرج و مرج دوره نادری و جنگ‌های آغاز تأسیس سلسله قاجار این شهر از اهمیت افتاد؛ لیکن به علت موقعیت سوق‌الجیشی از زمان فتحعلی‌شاه دوباره رو به ترقی و پیشرفت گذاشت. زبان بیشتر اهالی شاهرود فارسی به لهجه محلی است. صومعه و آرامگاه بایزید بسطامی، مسجد جامع و برج کاشانه بسطام، بقعه امامزاده محمد، آرامگاه شیخ ابوالحسن خرقانی برترین آثار تاریخی این شهرستان هستند.

در سال ۱۳۹۷ برآورد جمعیت شهرستان شاهرود بالغ بر ۲۲۴۶۰۰ نفر و مساحت این شهرستان ۴۳۴۰۵ کیلومترمربع می‌باشد که از شمال به استان گلستان و شهرستان میامی و از جنوب به استان‌های خراسان جنوبی و از شرق به استان خراسان رضوی و شهرستان میامی و از مغرب به شهرستان دامغان محدود می‌باشد.

حداقل طول شرقی جغرافیایی شهرستان شاهرود ۵۴ درجه و ۳۶ دقیقه و حداقل عرض شمالی جغرافیایی ۳۴ درجه و ۱۴ دقیقه^۲ قرار داشته و ارتفاع ایستگاه هواشناسی مرکز شهرستان از سطح دریا ۱۳۲۵ متر و اختلاف ساعت مرکز شهرستان با شهر تهران ۱۴ دقیقه است.

آب و هوای شاهرود به نسبت پستی و بلندی و نزدیکی به کویر نمک و رشته کوه البرز متغیر می‌باشد. در این رابطه آب و هوای آن به دو منطقه تقسیم می‌گردد، قسمت مرکزی شامل شاهرود و دهستان‌های حومه و ده‌ملا معتدل و قسمت جنوبی مانند طرود، بیارجمند و خوارتوران گرم و خشک است.

^۱ سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان، معاونت آمار و اطلاعات.

به علت موقعیت طبیعی این منطقه فاقد رودخانه دائمی بوده و فقط رودهای کوهستانی است که در فصل بارندگی سیلاب در آن جاری و به دشت کویر منتهی می‌گردند. مهم‌ترین این رودها عبارتست از تالش که سرچشمه آن دامنه شمالی کوه شاهوار است و رودخانه کال شور که در بخش میامی جریان دارد.

آشنایی با شهرستان گرمسار:

تاریخ‌نویسان عرب، شهر خوار (گرمسار فعلی) را غربی‌ترین شهر سرحدی قومس و گاهی به عنوان مهم‌ترین شهر خاوری ری با نام «الخوار» ذکر کرده‌اند. در زمان اشکانیان، گرمسار و آرادان یکی از ایالات آنها بوده که خواران نام داشت. گرمساری‌ها به زبان فارسی تکلم می‌کنند ولی ایلات و طوایف علاوه بر آشنایی به زبان فارسی هر یک به زبان‌های محلی نیز سخن می‌گویند. زبان‌های محلی گرمسار عبارتند از ترکی که افراد ایل اصانلو بدان تکلم می‌نمایند، زبان اصانلو شبیه ترکی زنجانی افراد الیکایی نیز به گویش محلی خود که شبیه گویش مازندرانی است تکلم می‌نمایند. هداوندها به گویش لری سخن می‌گویند و اهالی شهر ایوانکی به گویش خاص خود صحبت می‌کنند.

شهرستان گرمسار نیز مانند نقاط دیگر ایران به سبب قدمت تاریخی دارای آثار باستانی فراوان است که هریک نمونه و شاهد بارزی از وضع آباد این منطقه در گذشته به شمار می‌روند. این آثار اغلب خرابه‌های قلعه‌هایی عظیم است که هم‌اکنون به صورت تپه‌های بزرگ خودنمایی می‌کنند. مطالعه در احوال باستانی این ناحیه به جهت از بین رفتن آثار بناهای آن عصر که اکثراً از خشت خام ساخته شده و به دلیل گذشت زمان تخریب شده‌اند، بسیار پیچیده و دشوار است.

تپه‌های غول‌آباد، ملک‌آباد، محمودآباد، سعدآباد، رشمه، گلین تپه و کهن‌تل از مهم‌ترین تپه‌های گرمسار به شمار می‌روند. بقاع امامزاده کوشک، امامزاده عاقب، امامزاده خوشنام، امامزاده پنج تن امامزاده قوشه نیز از جمله بناهای مذهبی این شهرستان است.

در سال ۱۳۹۷ برآورد جمعیت شهرستان گرمسار بالغ بر ۸۲۲۰۰ نفر و مساحت این شهرستان ۵۱۸۲ کیلومتر مربع می‌باشد که از شمال به استان تهران شهرستانهای فیروزکوه و دماوند و از غرب به استان‌های تهران (شهرستان پاکدشت) و قم و از مشرق به آرادان و از جنوب به استان اصفهان محدود می‌شود. حداقل طول شرقی جغرافیایی شهرستان گرمسار ۵۱ درجه و ۵۰ دقیقه و حداقل عرض شمالی ۳۴ درجه و ۲۳ دقیقه قرار داشته^۱ و ارتفاع ایستگاه هواشناسی مرکز شهرستان از سطح دریا ۸۹۹ متر و اختلاف ساعت مرکز شهرستان با شهر تهران ۵ دقیقه می‌باشد.

^۱ سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان، معاونت آمار و اطلاعات.

سلسله جبال البرز از شمال این شهرستان گذشته و حبله رود تنها رودخانه دائمی آن می‌باشد. شهرستان گرمسار دارای آب و هوای خشک می‌باشد، در زمستان سرد و در تابستان گرم می‌باشد.

آشنایی با شهرستان مهدیشهر:

در سال ۱۳۹۷ برآورد جمعیت شهرستان مهدیشهر بالغ بر ۵۱۸۰۰ نفر و مساحت این شهرستان ۱۹۴۳ کیلومترمربع^۱ که در حدود ۵ کیلومتری شمال سمنان (مرکز استان) قرار دارد. شهرستان مهدیشهر از شمال به استان مازندران و از سوی جنوب به شهرستان سمنان و از شرق به شهرستان‌های دامغان و سمنان و از غرب به استان‌های تهران و مازندران محدود شده است.

حداقل طول شرقی جغرافیایی شهرستان مهدیشهر ۵۳ درجه و ۰ دقیقه و حداقل عرض شمالی جغرافیایی ۳۵ درجه و ۳۵ دقیقه قرار دارد^۲ و ارتفاع ایستگاه هواشناسی مرکز شهرستان از سطح دریا ۱۵۶۵ متر و اختلاف ساعت آن با تهران ۷ دقیقه و ۴۰ ثانیه است. این شهرستان دارای آثار و جاذبه‌های تاریخی و طبیعی فراوانی دارد. غار دربند، جنگل رودبارک، منطقه حفاظت‌شده پرور با حیات وحش جانوری و گیاهی متعدد، چشمه روزیه از جاذبه‌های طبیعی است. شهر شه‌میرزاد در حدود ۵ کیلومتری شمال مرکز شهرستان به عنوان یک شهر گردشگری بین‌المللی شناخته شده و هر ساله پذیرای ده‌ها هزار گردشگر داخلی و خارجی است. همچنین دره‌های زیبا و خوش آب و هوای پرور و خطیرکوه از مکان‌های دیدنی شهرستان مهدیشهر است.

این شهرستان یکی از شهرستان‌های عشایری کشور است. پایگاه ایل سنگسری در شهر مهدی‌شهر است. عشایر کوچ‌رو سنگسری در دوره بیلاقی به مراتع سرسبز استانهای تهران، سمنان، البرز و مازندران کوچ می‌کنند و شبانان گله‌ها را با یک کوچ طولانی به مراتع کویری شمال کویر مرکزی ایران کوچ می‌دهند. آب و هوای شهرستان مهدیشهر در فصل زمستان، سرد و نیمه‌مرطوب کوهستانی و در فصل تابستان خنک و معتدل می‌باشد.

آشنایی با شهرستان میامی:

شهرستان میامی براساس مصوبه شماره ۱۱۵۰۴۰/ت ۳۶۰۸۰ ه مورخه ۱۳۹۰/۶/۶ هیئت محترم وزیران مصوب گردید، در سال ۱۳۹۷ برآورد جمعیت شهرستان میامی بالغ بر ۳۸۷۰۰ نفر و مساحت این شهرستان ۸۳۵۶ کیلومترمربع می‌باشد که در دامنه جنوبی رشته کوه‌های البرز شرقی واقع گردیده و از شمال به استان گلستان و از

^۱ وزارت کشور، دفتر تقسیمات کشوری.

^۲ سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان، معاونت آمار و اطلاعات.

سوی جنوب به شهرستان شاهرود و از شرق به استان‌های خراسان شمالی و خراسان رضوی و از غرب به شهرستان شاهرود محدود شده است.

حداقل طول شرقی جغرافیایی شهرستان میامی ۵۵ درجه و ۱۸ دقیقه و حداقل عرض شمالی جغرافیایی ۳۶ درجه و ۸ دقیقه قرار داشته^۱ و ارتفاع ایستگاه هواشناسی مرکز شهرستان از سطح دریا ۱۰۸۱ متر است. شهرستان میامی از مناطق مختلفی مثل کالپوش، فرومد، سرحدات، کلاته‌های شرقی تشکیل شده است. مردم شهرستان میامی با گویش محلی خود سخن می‌گویند. اما بیشتر اهالی منطقه کالپوش به ترکی صحبت می‌کنند. اهالی روستای حق‌الخواجه و برخی از ساکنان منطقه پل‌ابریشم به گویش بلوچی تکلم می‌کنند. برخی از اهالی پل‌ابریشم و روستای میرحاج به کردی کرمانجی صحبت می‌کنند. گویش ساکنان روستاهای شرقی شرق میامی مانند فرومد به گویش خراسانی نزدیک است.

اقتصاد شهرستان میامی بر پایه کشاورزی و دامپروری استوار است. چغندر قند، غلات، صیفی‌جات، آفتابگردان، مهم‌ترین محصولات زراعی شهرستان میامی هستند. دامپروری در شهرستان میامی از اهمیت زیادی برخوردار است. شهرستان میامی آثار و بناهای تاریخی گوناگونی دارد، کاروانسرای میان‌دشت، عباس‌آباد، سپنج، آرامگاه ابن‌یمین فرومدی، مسجد جامع فرومد، آرامگاه شیخ حسن جوری در روستای فیروزآباد مهم‌ترین بناهای شهرستان میامی هستند.

دشت شقایق‌ها دشت آفتابگردان‌های کالپوش، چنار کهنسال، روستای ارمیان و کوه قبله از مهم‌ترین جاذبه‌های طبیعی میامی محسوب می‌شوند.

^۱ سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان، معاونت آمار و اطلاعات.

تعاریف و مفاهیم

شهرستان: واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند بخش همجوار که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، واحد متناسب و همگنی را به وجود آورده اند، تشکیل شده است.

بخش: واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند دهستان همجوار مشتمل بر چندین مزرعه، مکان، روستا و احیاناً شهر، که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، واحد همگنی را به وجود آورده اند، تشکیل شده است.

شهر: محلی با حدود قانونی است که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی های شهر می باشد.

دهستان: کوچک ترین واحد تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه همجوار تشکیل می شود که از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن می باشد و امکان خدمات رسانی و برنامه ریزی در سیستم و شبکه ای واحد را فراهم می نماید.

ایستگاه همدیدی (ایستگاه سینوپتیک): ایستگاهی است که در آن، عوامل مختلف جوی از قبیل دما خشک و تر، مقدار و نوع ابر، مقدار بارندگی، نوع پدیده جوی، سمت و سرعت باد، تبخیر، فشار، ساعت های آفتابی، نحوه تغییرات فشار، میزان تابش خورشید و... براساس دستورالعمل های مشخص و در رأس ساعت های معین (به طور همزمان در سراسر جهان)، اندازه گیری و پس از ثبت در یک دفتر مخصوص، توسط دستگاه های مخابراتی از قبیل SSB، تلفن و تلکس، به مراکز هواشناسی در سراسر جهان مخابره می شود.

پایین ترین کمینه (حداقل مطلق): عبارت از پایین ترین دما در یک دوره مشخص از زمان (۲۴ ساعت، یک ماه، یک سال یا چند سال) است.

بالا ترین بیشینه (حداکثر مطلق): عبارت از بالاترین دما در یک دوره مشخص از زمان (۲۴ ساعت، یک ماه، یک سال یا چند سال) است.

رطوبت نسبی: مقدار هوای تر موجود در یک واحد حجم از هوای معمولی است.

میانگین ارتفاع بارندگی (میانگین ارتفاع بارش): میانگین ارتفاع بارندگی یک منطقه میانگین وزنی منطقه می‌باشد. در واقع منطقه به چند ضلعی‌های متعدد تقسیم شده و با توجه به بارندگی نازل شده در هر چند ضلعی میانگین ارتفاع بارش محاسبه می‌شود.

ساعت آفتابی: طبق تعریف سازمان هواشناسی جهانی، ساعت آفتابی در یک بازه زمانی معین، عبارت است از مجموع زمانهایی که مقدار شدت تابش مستقیم خورشیدی در آن بازه زمانی، بیش از ۱۲۰ وات بر متر مربع باشد.

ذخایر جنگلی: به مناطقی که دارای گونه یا گونه‌های در حال انقراض، نادر، آسیب پذیر، مورد تهدید و یا گونه های بومی با ویژگی های خاص، اطلاق می شود و گونه های آن نیاز به حفاظت دارد.

پارک جنگلی طبیعی: به مناطقی از جنگل گفته می‌شود که به خاطر موقعیت مناسب و جذابیت‌ها و ویژگی‌های طبیعی تحت مدیریت تفریحی، حفاظتی و حمایتی در می‌آید.

فضای سبز: به مجموع پوشش گیاهی که به طور طبیعی موجود بوده و یا توسط بشر جهت برآورد نیازهای روزمره بوجود می‌آید.

جنگل: به عرصه‌ای پوشیده از رستنی‌های خودرو درختی و درختچه ای با تاج پوششی حداقل ۵ درصد در مساحتی معادل حداقل ۰/۵ هکتار اطلاق می‌شود.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۷ بالاترین درجه حرارت (بالاترین بیشینه) و پایین ترین درجه حرارت (پایین ترین کمینه) در شهرها به ترتیب مربوط به شهر گرمسار با ۴۴/۲ درجه سلسیوس و شهر شه‌میرزاد ۸- درجه سلسیوس بوده است. در همین سال بالاترین میزان بارندگی در طول یک روز متعلق به شه‌میرزاد ۳۱/۲ میلی متر بوده است.

۱-۱- طول و عرض جغرافیایی شهرستانها : ۱۳۹۷

عرض شمالی				طول شرقی				شهرستان
حداکثر		حداقل		حداکثر		حداقل		
درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	
۳۷	۱۹	۳۴	۱۴	۵۷	۰۳	۵۱	۵۰	کل استان.....
۳۵	۳۳	۳۴	۱۷	۵۲	۵۱	۵۲	۲۲	آرادان.....
۳۶	۳۲	۳۴	۱۴	۵۴	۴۸	۵۳	۴۲	دامغان.....
۳۵	۴۳	۳۴	۱۴	۵۳	۳۱	۵۲	۴۷	سرخه.....
۳۵	۵۸	۳۴	۱۴	۵۴	۱۱	۵۳	۱۹	سمنان.....
۳۶	۵۳	۳۴	۱۴	۵۷	۰۳	۵۴	۳۶	شاهرود.....
۳۵	۳۴	۳۴	۲۳	۵۲	۳۰	۵۱	۵۰	گرمسار.....
۳۶	۱۰	۳۵	۳۵	۵۳	۵۱	۵۳	۰۰	مهدیشهر.....
۳۷	۱۹	۳۶	۰۸	۵۶	۵۱	۵۵	۱۸	میامی.....

مأخذ: سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان سمنان، معاونت آمار و اطلاعات و GIS

سالنامه آماری استان سمنان - ۱۳۹۷

۱- سرزمین، آب و هوا

۱-۲- تعداد شهرستان، بخش، شهر و دهستان بر اساس تقسیمات کشوری

سال	تعداد شهرستان	تعداد بخش	تعداد شهر	تعداد دهستان
.....۱۳۸۰	۴	۱۲	۱۶	۲۸
.....۱۳۸۵	۴	۱۲	۱۶	۲۸
.....۱۳۹۰	۷	۱۵	۱۸	۳۱
.....۱۳۹۳	۸	۱۵	۲۰	۳۱
.....۱۳۹۴	۱	۱۵	۲۰	۳۱
.....۱۳۹۵	۱	۱۵	۲۰	۳۱
.....۱۳۹۶	۸	۱۵	۲۰	۳۱
.....۱۳۹۷	۱	۱۵	۲۰	۳۱

مأخذ: استانداری سمنان.

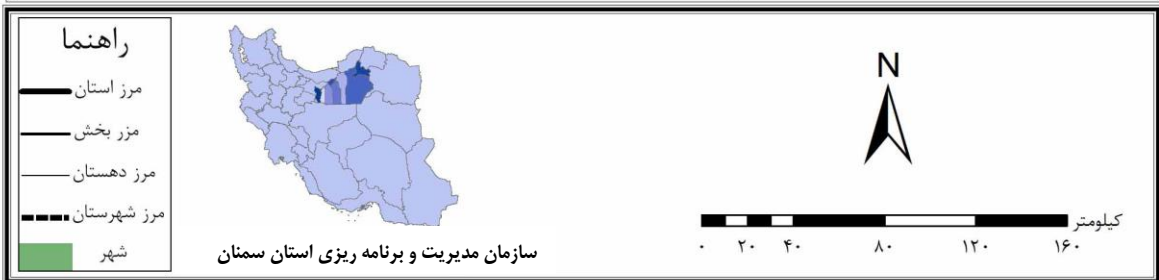
۱-۳- مشخصات عمومی شهرستان ها بر اساس تقسیمات کشوری در پایان سال ۱۳۹۷

شهرستان	مساحت (کیلومتر مربع)	تعداد بخش	تعداد شهر	تعداد دهستان
.....کل استان	۹۷۴۸۷	۱۵	۲۰	۳۱
.....آرادان	۴۳۲۹	۲	۲	۴
.....دامغان	۱۴۰۳۳	۲	۴	۶
.....سرخه	۹۲۲۲	۱	۱	۲
.....سمنان	۱۱۰۱۷	۱	۱	۱
.....شاهرود	۴۳۴۰۵	۳	۶	۷
.....گرمسار	۵۱۸۲	۲	۲	۳
.....مهدیشهر	۱۹۴۳	۲	۳	۳
.....میامی	۸۳۵۶	۲	۱	۵

مأخذ: استانداری سمنان.

نقشه تقسیمات استان سمنان
(به تفکیک شهرستان، بخش، دهستان)

نقشه پراکندگی نقاط شهری استان سمنان
(به تفکیک شهرستان)

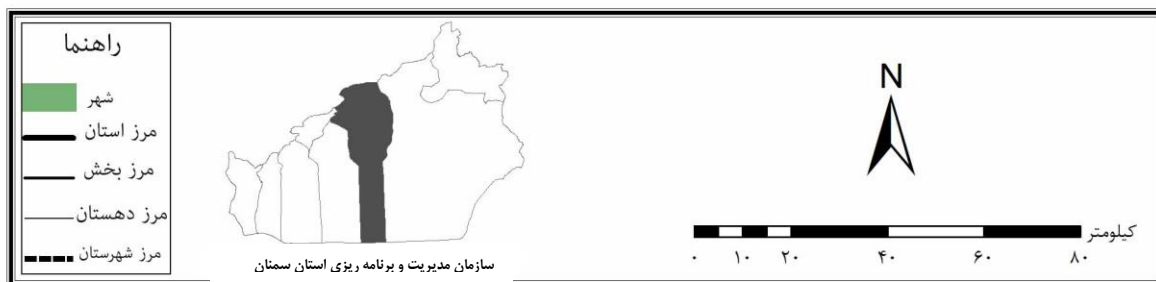
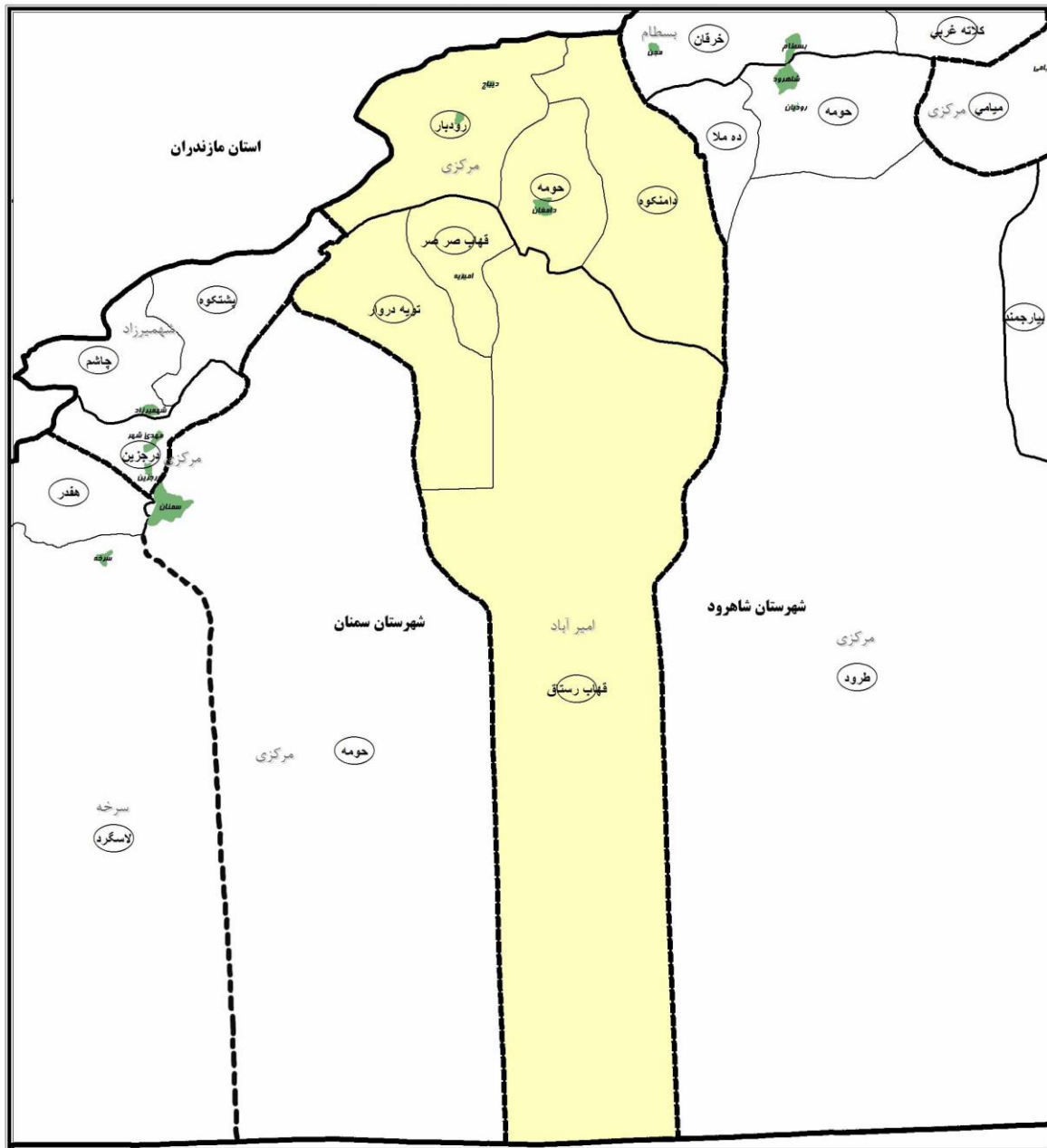

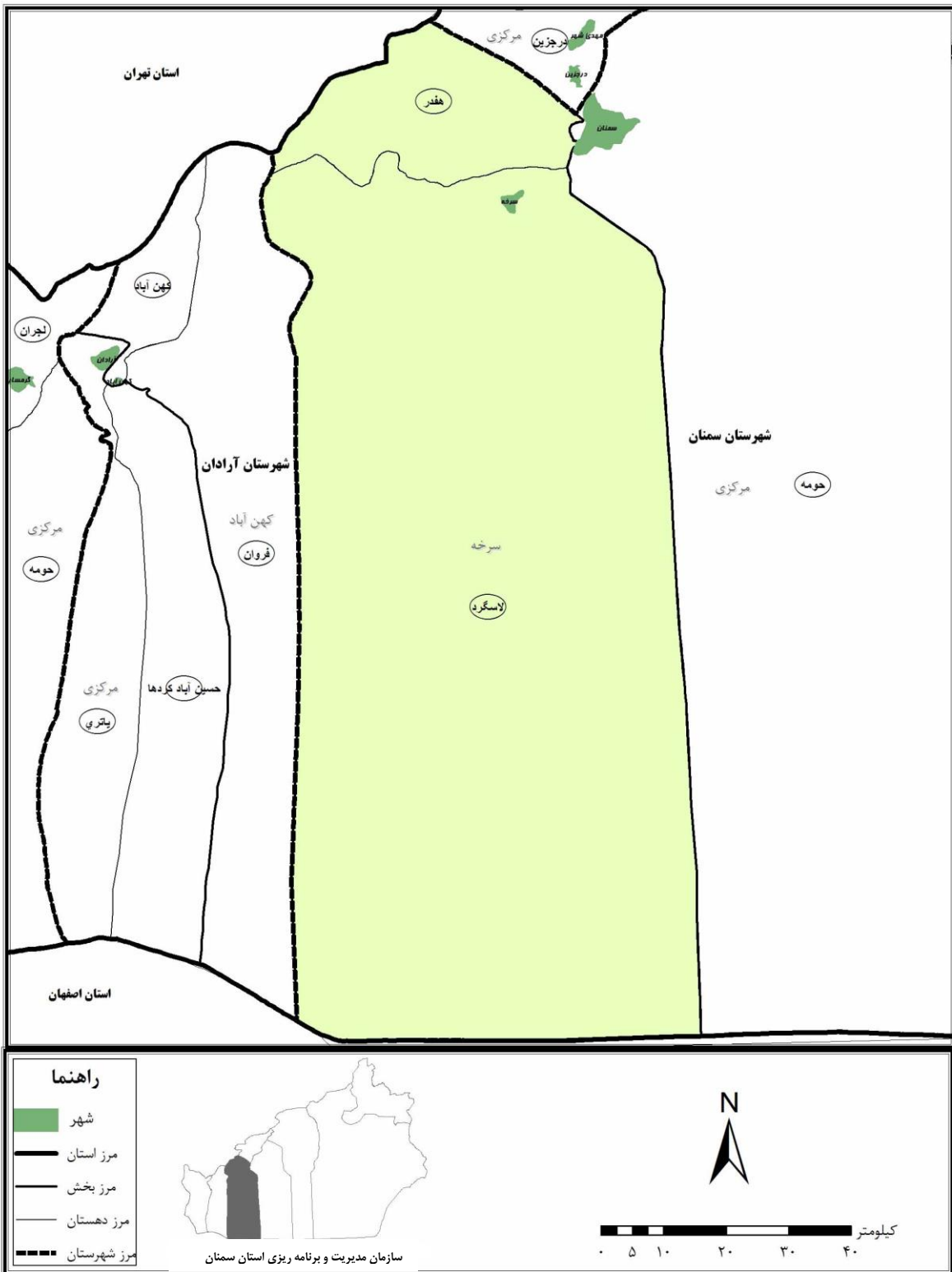

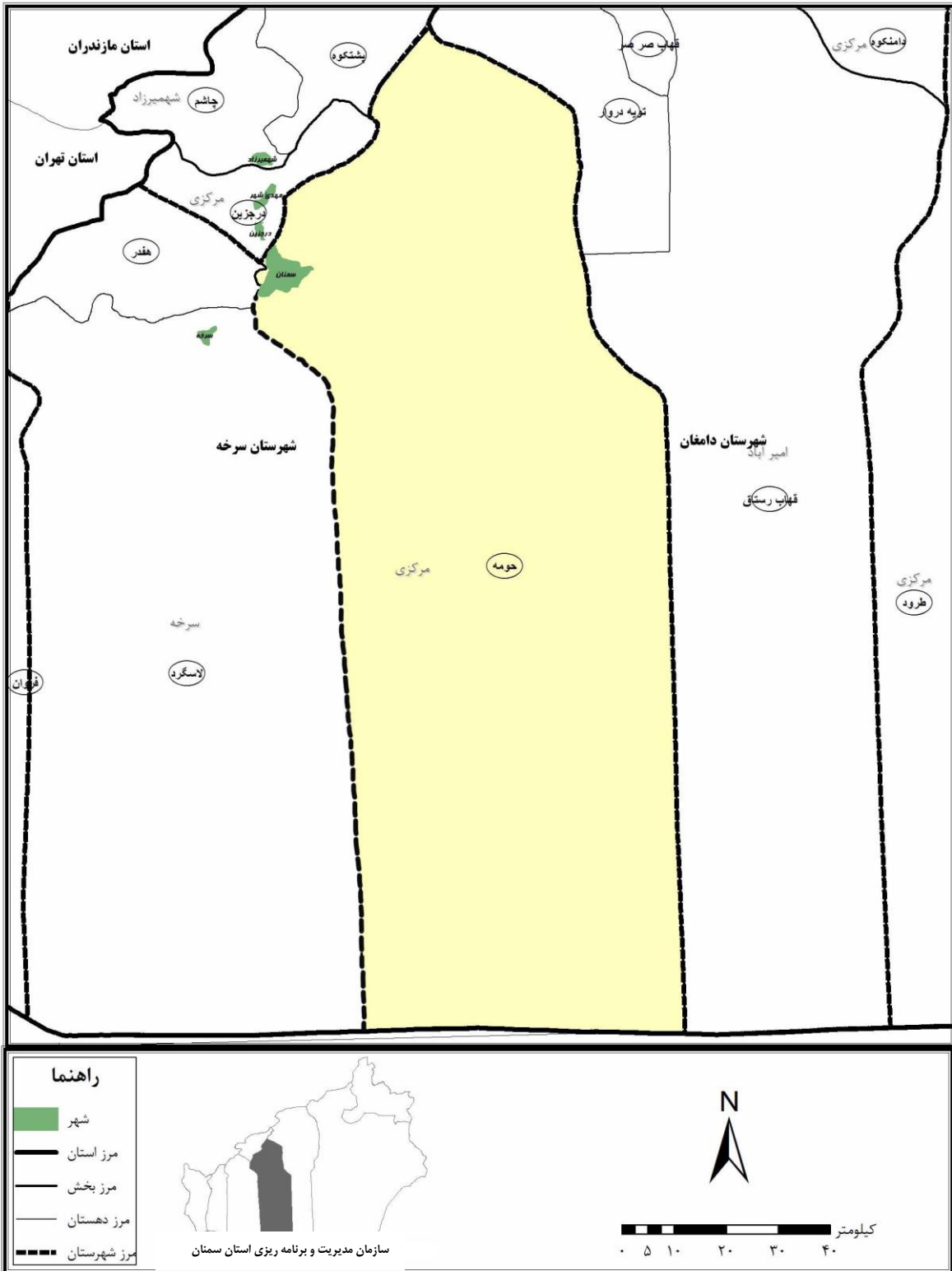
نقشه تقسیمات شهرستان دامغان
(به تفکیک شهرستان، بخش، دهستان)

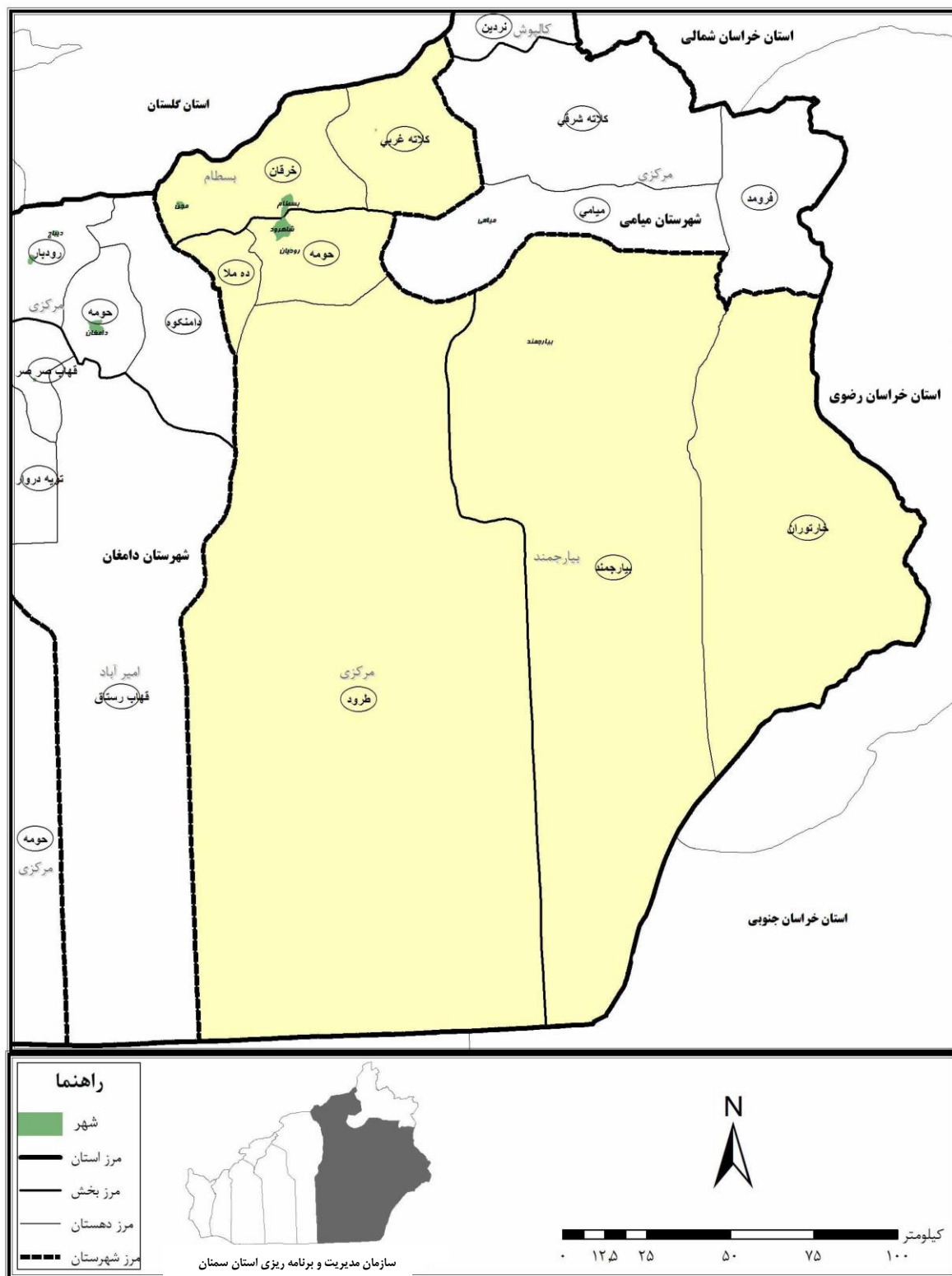
نقشه تقسیمات شهرستان سرخه
(به تفکیک شهرستان، بخش، دهستان)

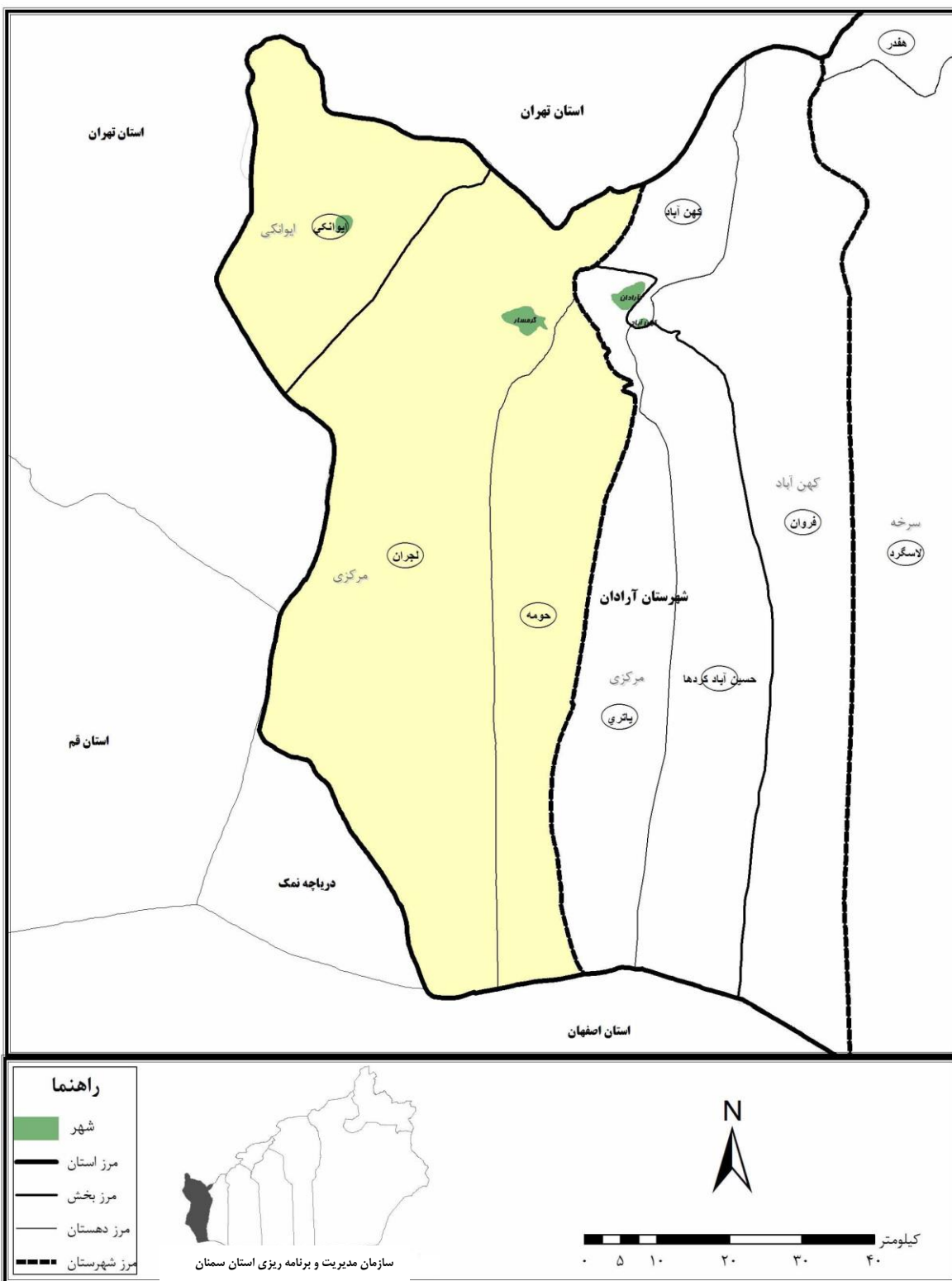
نقشه تقسیمات شهرستان سمنان
(به تفکیک شهرستان، بخش، دهستان)

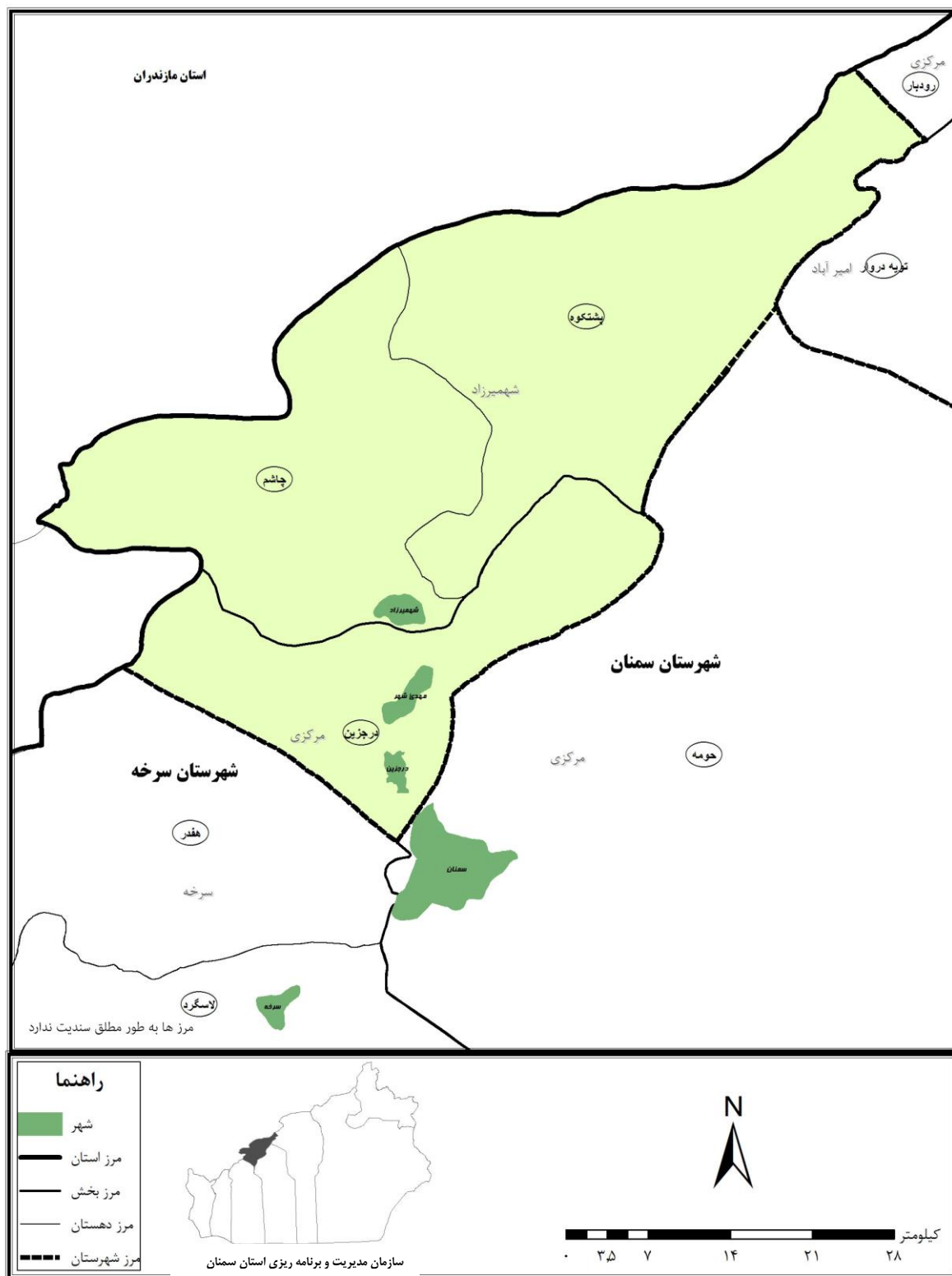
نقشه تقسیمات شهرستان شاهرود
(به تفکیک شهرستان، بخش، دهستان)

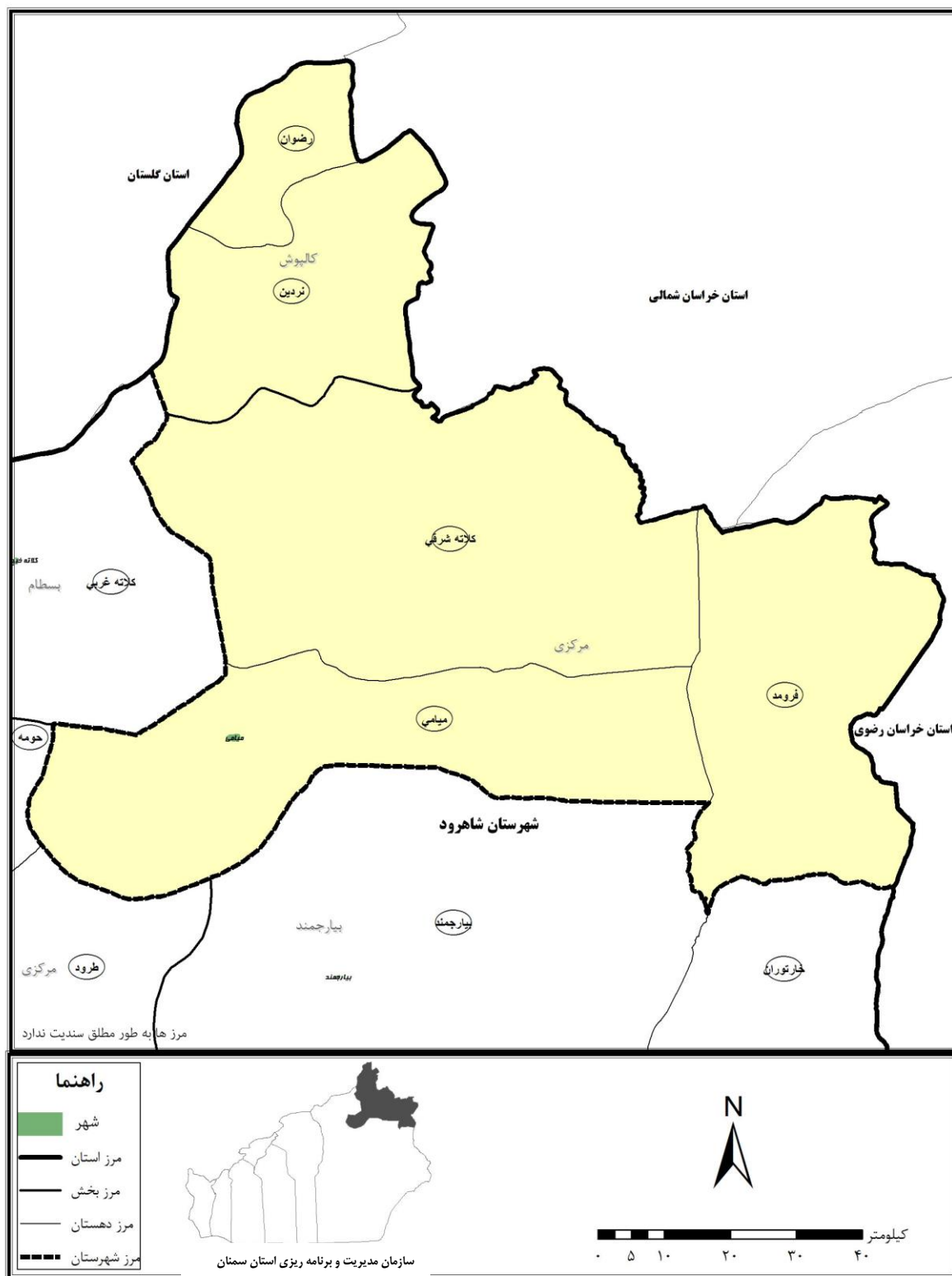
نقشه تقسیمات شهرستان گرمسار
(به تفکیک شهرستان، بخش، دهستان)

نقشه تقسیمات شهرستان مهدیشهر
(به تفکیک شهرستان، بخش، دهستان)

نقشه تقسیمات شهرستان میامی
(به تفکیک شهرستان، بخش، دهستان)

۱-۴ - تقسیمات کشوری در محدوده استان سمنان : ۱۳۹۷

شهرستان و بخش	تعداد شهر	تعداد دهستان	تعداد آبادی		
			جمع ^(۱)	دارای سکنه	خالی از سکنه
کل استان.....	۲۰	۳۱	۳۸۸۴	۸۲۷	۳۰۵۷
شهرستان آرادان...	۲	۴	۱۷۲	۳۸	۱۳۴
بخش کهن آباد.....	۱	۲	۹۸	۱۲	۸۶
بخش مرکزی.....	۱	۲	۷۴	۲۶	۴۸
شهرستان دامغان	۴	۶	۱۲۳۱	۳۷۵	۸۵۶
بخش امیرآباد.....	۱	۳	۴۷۰	۳۲۰	۱۵۰
بخش مرکزی.....	۳	۳	۷۶۱	۵۵	۷۰۶
شهرستان سرخه...	۱	۲	۲۴۰	۳۱	۲۰۹
بخش سرخه.....	۱	۲	۲۴۰	۳۱	۲۰۹
شهرستان سمنان	۱	۱	۳۸۱	۵۲	۳۲۹
بخش مرکزی.....	۱	۱	۳۸۱	۵۲	۳۲۹
شهرستان شاهرود	۶	۷	۱۷۹۶	۱۲۰	۶۷۶
بخش بسطام.....	۳	۲	۱۸۹	۳۴	۱۵۵
بخش بیارجمند.....	۱	۲	۳۹۷	۵۳	۳۴۴
بخش مرکزی.....	۲	۳	۲۱۰	۳۳	۱۷۷
شهرستان گرمسار..	۲	۳	۳۲۱	۸۹	۲۳۲
بخش ایوانکی.....	۱	۱	۱۰۸	۳۲	۷۶
بخش مرکزی.....	۱	۲	۲۱۳	۵۷	۱۵۶
شهرستان مهدیشهر	۳	۳	۲۷۸	۶۲	۲۱۶
بخش شه میرزاد.....	۱	۲	۲۰۸	۳۳	۱۷۵
بخش مرکزی.....	۲	۱	۷۰	۲۹	۴۱
شهرستان میامی...	۱	۵	۴۶۵	۶۰	۴۰۵
بخش کالپوش.....	-	۲	۵۷	۱۲	۴۵
بخش مرکزی.....	۱	۳	۴۰۸	۴۸	۳۶۰

(۱) اختلاف تعداد آبادی ها با سال های قبل به علت اجرای طرح کدگذاری می باشد.
 مأخذ : استانداری سمنان.

۱-۵- مساحت استان سمنان بر حسب وضعیت اراضی: ۱۳۹۷ (هکتار)

شهرستان	جمع	اراضی زراعی	جنگل	مرتع	اراضی مسکونی	سایر
کل استان.....	552586	191191	352215	*	2110	...
آرادان.....	24417	16000	8273	.	144	...
دامغان.....	112687	31861	80273	.	553	...
سرخه.....	24337	5385	18865	.	87	...
سمنان.....	23386	9579	13058	.	749	...
شاهرود.....	152740	42262	110478	.	0	...
گرمسار.....	41378	30335	10613	.	430	...
مهدیشهر.....	67661	6516	60928	.	217	...
میامی.....	105980	56253	49727	.	0	...

مأخذ: - اداره کل جهاد کشاورزی استان سمنان.

- اداره کل منابع طبیعی استان سمنان.

- اداره کل راه و شهرسازی استان سمنان.

۶-۱- مشخصات ایستگاه‌های هواشناسی استان سمنان : ۱۳۹۷

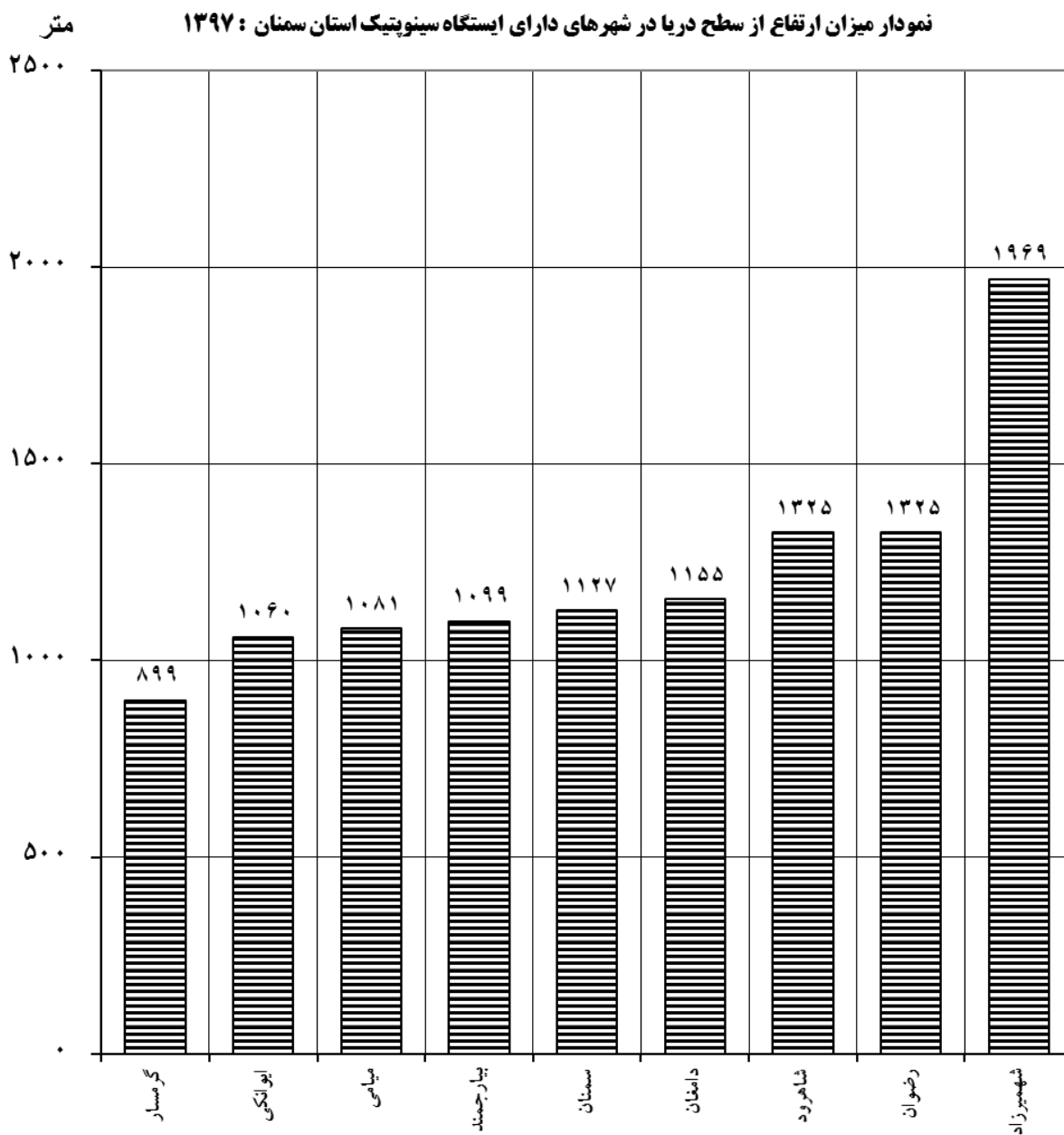
ارتفاع از سطح دریا (متر)	سال تاسیس	نوع ایستگاه	نام شهر یا دهستان محل استقرار	ایستگاه
۱۱۵۵	۱۳۳۶	سینوپتیک اصلی	دامغان	ایستگاه دامغان.....
۱۱۷۰	۱۳۸۶	اقلیم شناسی	دامغان	ایستگاه امیریه.....
۹۲۰	۱۳۷۴	اقلیم شناسی	دامغان	ایستگاه حسینان.....
۱۱۲۷	۱۳۴۴	سینوپتیک اصلی	سمنان	ایستگاه سمنان.....
۱۳۲۵	۱۳۳۰	سینوپتیک اصلی	شاهرود	ایستگاه شاهرود.....
۱۰۸۱	۱۳۷۷	سینوپتیک تکمیلی	میامی	ایستگاه میامی.....
۱۰۹۹	۱۳۷۱	سینوپتیک اصلی	بیارجمند	ایستگاه بیارجمند.....
1415	۱۳۷۵	اقلیم شناسی	میامی	ایستگاه نردین.....
972	۱۳۷۵	اقلیم شناسی	شاهرود(خوار توران)	ایستگاه احمدآباد.....
۱۳۶۶	۱۳۷۵	اقلیم شناسی	شاهرود	ایستگاه بسطام.....
۱۳۲۵	۱۳۷۵	سینوپتیک تکمیلی	میامی	ایستگاه رضوان.....
۱۹۷۰	۱۳۷۶	اقلیم شناسی	شاهرود	ایستگاه مجن.....
۱۹۶۹	۱۳۸۹	سینوپتیک تکمیلی	مهدیشهر	مرکز شه میرزاد.....
۱۰۰۴	۱۳۷۵	اقلیم شناسی	میامی	ایستگاه کوهان.....
۱۲۴۲	۱۳۷۵	اقلیم شناسی	شاهرود(خوار توران)	ایستگاه باغستان.....
۱۴۹۰	۱۳۹۰	اقلیم شناسی	شاهرود	ایستگاه قلعه نو خرقان.....
۸۹۹	۱۳۶۵	سینوپتیک اصلی	گرمسار	ایستگاه گرمسار.....
۱۰۶۰	۱۳۴۱	سینوپتیک تکمیلی	ایوانکی	ایستگاه ایوانکی.....
۹۶۴	۱۳۶۵	اقلیم شناسی	آرادان	ایستگاه آرادان.....
۱۵۶۵	۱۳۷۵	اقلیم شناسی	مهدیشهر	ایستگاه مهدیشهر.....
۱۲۲۱	۱۳۹۰	اقلیم شناسی	میامی	ایستگاه فرومد.....
۱۱۴۶	۱۳۹۱	اقلیم شناسی	سرخه	ایستگاه سرخه.....
۱۸۵۰	۱۳۹۳	اقلیم شناسی	دامغان	ایستگاه دیباج.....
۱۴۹۰	۱۳۹۳	اقلیم شناسی	شاهرود	ایستگاه کلاته خبیج.....
۱۸۸۳	۱۳۹۶	اقلیم شناسی	مهدیشهر	ایستگاه فولاد محله.....

۱-۶- مشخصات ایستگاه های هواشناسی استان سمنان : ۱۳۹۷ (دنباله)

طول و عرض جغرافیایی						ایستگاه
عرض شمالی			طول شرقی			
درجه	دقیقه	ثانیه	درجه	دقیقه	ثانیه	
۳۶	۰۸	-	۵۴	۱۹	-	ایستگاه دامغان.....
۳۶	۰۵	-	۵۴	۱۲	-	ایستگاه امیریه.....
۳۵	۱۳	۳۵	۵۴	۳۳	۲۷	ایستگاه حسینان.....
۳۵	۳۵	-	۵۳	۲۵	-	ایستگاه سمنان.....
۳۶	۲۲	-	۵۴	۵۵	-	ایستگاه شاهرود.....
۳۶	۲۴	-	۵۵	۳۷	-	ایستگاه میامی.....
۳۶	۰۵	-	۵۵	۴۸	-	ایستگاه بیارجمند.....
۳۷	۰۲	۲۲	۵۵	۴۷	۲۹	ایستگاه نردین.....
۳۵	۴۵	۵۲	۵۶	۳۶	۰۲	ایستگاه احمدآباد.....
۳۶	۲۹	-	۵۵	۰۰	-	ایستگاه بسطام.....
۳۷	۱۲	-	۵۵	۴۷	-	ایستگاه رضوان.....
۳۶	۴۸	-	۵۴	۶۴	-	ایستگاه مجن.....
۳۵	۴۶	-	۵۳	۲۱	-	مرکز شه میرزاد.....
۳۶	۳۵	۱۶	۵۵	۵۲	۲۵	ایستگاه کوهان.....
۳۵	۳۶	-	۵۶	۴۷	-	ایستگاه باغستان.....
۳۶	۳۸	-	۵۵	۰۴	-	ایستگاه قلعه نوخرقان.....
۳۵	۱۴	-	۵۲	۲۱	-	ایستگاه گرمسار.....
۳۵	۲۰	-	۵۲	۰۴	-	ایستگاه ایوانکی.....
۳۵	۱۵	-	۵۲	۲۵	-	ایستگاه آرادان.....
۳۵	۵۳	۲۰	۵۳	۰۸	۵۳	ایستگاه مهدیشهر.....
۳۶	۳۰	۲۰	۵۶	۴۵	۳۸	ایستگاه فرومد.....
۳۵	۲۸	-	۵۳	۱۱	-	ایستگاه سرخه.....
۳۶	۲۶	۰۱	۵۴	۱۳	۲۹	ایستگاه دیباج.....
۳۶	۴۱	۲۲	۵۵	۱۷	۳۱	ایستگاه کلاته خیج.....
۳۶	۳	۲۹	۵۳	۴۲	۱۲	ایستگاه فولاد محله.....

مأخذ : اداره کل هواشناسی استان سمنان.

مبنا: جدول ۱-۶

۱-۷- اطلاعات هواشناسی ایستگاه شهر دامغان برحسب ماه : ۱۳۹۷

دمای هوا (درجه سلسیوس)					ماه
پایین ترین کمینه	بالا ترین بیشینه	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشینه	
۲	۳۲,۲	۱۶,۵	۹,۸	۲۳,۱	فروردین.....
۹,۲	۳۱	۱۹,۶	۱۳,۳	۲۵,۹	اردیبهشت.....
۱۴,۲	۳۸,۶	۲۶,۱	۱۹,۲	۳۳	خرداد.....
۲۰	۴۱,۴	۳۱,۶	۲۴,۴	۳۸,۸	تیر.....
۱۸,۲	۴۱,۲	۳۰,۵	۲۳,۳	۳۷,۷	مرداد.....
۱۳,۸	۳۸	۲۶,۴	۱۹,۳	۳۳,۶	شهریور.....
۲	۳۲,۲	۱۶,۵	۹,۸	۲۳,۱	مهر.....
۲,۴	۲۸,۶	۱۳,۱	۸,۱	۱۸	آبان.....
۱-	۱۶,۴	۸,۱	۳,۱	۱۳	آذر.....
۴,۶-	۱۳,۲	۴,۵	۰,۴-	۹,۳	دی.....
۴-	۱۵,۸	۵,۹	۱,۱	۱۰,۸	بهمن.....
۴,۳-	۲۰,۶	۸,۸	۳,۴	۱۴,۳	اسفند.....

سمت	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار ^(۱)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
	۳۲۰	۲۸	۲۲۰,۹	۰	۳۸	۱۳	۱۵,۷	فروردین.....
	۳۲۰	۲۰	۲۴۳,۱	۰	۳۹	۴,۲	۱۵,۱	اردیبهشت.....
	۲۵۰	۲۹	۳۰۲,۲	۰	۳۶	۳,۶	۷	خرداد.....
	۳۲۰	۲۱	۳۷۵,۹	۰	۳۴	۰	۰	تیر.....
	۳۲۰	۲۵	۳۴۷,۲	۰	۳۴	۰	۰	مرداد.....
	۳۲۰	۲۰	۳۳۶,۱	۰	۳۳	۰	۰	شهریور.....
	۳۲۰	۲۸	۲۲۰,۹	۰	۲۸	۱۳	۹,۹	مهر.....
	۳۲۰	۲۸	۱۷۵,۹	۰	۴۷	۵,۴	۶,۱	آبان.....
	۳۱۰	۱۶	۱۷۳,۷	۰	۶۴	۱,۷	۴,۹	آذر.....
	۳۲۰	۲۱	۱۶۹,۹	۰	۵۷	۱۱,۲	۱۶,۸	دی.....
	۳۲۰	۲۶	۱۹۸,۲	۰	۵۳	۱۱,۲	۱۶,۸	بهمن.....
	۳۶۰	۲۸	۲۲۲,۱	۰	۴۵	۱۱,۹	۱۶,۳	اسفند.....

۷-۱- اطلاعات هواشناسی ایستگاه شهر سمنان برحسب ماه : ۱۳۹۷ (دنباله)

دمای هوا (درجه سلسیوس)					ماه
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشینه	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشینه	
۲,۸	۳۰,۶	۱۸,۲	۱۲,۷	۲۳,۸	فروردین.....
۹	۳۱,۲	۲۰,۴	۱۵	۲۵,۸	اردیبهشت.....
۱۹,۶	۳۸,۶	۲۸,۴	۲۲,۷	۲۴,۱	خرداد.....
۳۳,۶	۴۱,۶	۳۳,۹	۲۸	۳۹,۷	تیر.....
۳۲,۶	۴۳	۳۳,۱	۲۷	۳۹,۲	مرداد.....
۱۷	۳۹	۲۸,۶	۲۲,۴	۳۴,۸	شهریور.....
۱۰	۳۳,۴	۲۰,۹	۱۵,۴	۲۶,۳	مهر.....
۵	۳۷,۲	۱۳,۵	۸,۸	۱۸,۱	آبان.....
۱,۸	۱۷,۴	۹,۶	۵,۲	۱۴	آذر.....
۲,۴-	۱۳,۸	۵,۵	۰,۸	۱۰,۱	دی.....
۱,۸-	۱۶	۶,۸	۲,۳	۱۱,۴	بهمن.....
۳-	۲۱,۸	۹,۴	۴	۱۴,۸	اسفند.....

سمت	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)		تعداد روزهای همراه با گرد و غبار ^(۱)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
	سرعت	ساعات آفتابی (ساعت)						
	۱۲	۲۰۱,۲	۱	۰	۳۳	۵,۲	۱۴,۴	فروردین.....
	۱۴	۲۱۷,۱	۲	۰	۳۸	۹,۳	۲۶,۶	اردیبهشت.....
	۱۶	۳۳۷,۹	۱	۰	۳۳	۳,۱	۵,۲	خرداد.....
	۱۱	۳۷۲,۷	۰	۰	۱۵	۰	۰	تیر.....
	۱۱	۳۴۷,۲	۰	۰	۲۱	۰,۱	۰,۱	مرداد.....
	۱۱	۳۳۰	۰	۰	۲۳	۱	۱,۳	شهریور.....
	۱۲	۲۶۲,۴	۰	۰	۳۸	۷,۶	۱۹,۹	مهر.....
	۱۰	۱۷۷,۳	۰	۰	۵۱	۵,۶	۱۰	آبان.....
	۷	۱۸۶,۵	۰	۰	۶۴	۶,۳	۱۷,۱	آذر.....
	۱۳	۱۸۳,۳	۰	۱۰	۶۳	۹,۹	۱۳,۱	دی.....
	۱۴	۲۰۷,۳	۰	۱۱	۵۳	۹,۹	۱۲,۱	بهمن.....
	۱۵	۲۲۴,۶	۰	۲	۴۷	۴,۸	۱۱,۳	اسفند.....

۱-۷- اطلاعات هواشناسی ایستگاه شهر شاهرود بر حسب ماه : ۱۳۹۷ (دنباله)

دمای هوا (درجه سلسیوس)					ماه
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشینه	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشینه	
۰,۸-	۲۹,۴	۱۴,۵	۸,۸	۲۰,۲	فروردین.....
۷,۲	۲۸,۶	۱۷,۷	۱۲,۴	۲۳	اردیبهشت.....
۱۳,۶	۳۶,۶	۲۴,۱	۱۷,۹	۳۰,۳	خرداد.....
۱۷,۴	۳۹,۴	۲۹,۷	۲۳,۶	۳۵,۷	تیر.....
۱۶,۸	۳۹,۴	۲۸,۷	۲۲,۶	۳۴,۷	مرداد.....
۱۳,۴	۳۶,۴	۲۴,۲	۱۷,۶	۳۰,۹	شهریور.....
۶,۲	۲۹	۱۷,۴	۱۱,۳	۲۳,۴	مهر.....
۱	۲۶,۲	۱۱,۳	۶,۵	۱۶	آبان.....
۰	۱۴,۸	۷,۲	۲,۸	۱۱,۶	آذر.....
۵,۲-	۱۳,۸	۳,۴	۱-	۷,۷	دی.....
۴,۴-	۱۳,۶	۴,۴	۰,۳-	۹	بهمن.....
۵,۶-	۱۹,۶	۷	۱,۹	۱۳,۲	اسفند.....

سمت	سرعت	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	تعداد ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار ^(۱)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
	۴۰	۱۳	۲۱۳,۳	۰	۱	۴۱	۷,۹	۱۸,۵	فروردین.....
	۱۹۰	۲۴	۲۴۲,۴	۰	۰	۴۴	۸,۲	۲۸,۴	اردیبهشت.....
	۳۰۰	۲۱	۳۰۹,۳	۰	۰	۴۰	۳,۶	۱۰,۸	خرداد.....
	۱۰	۲۱	۳۶۸,۷	۰	۰	۲۸	۰	۰	تیر.....
	۲۸۰	۲۳	۲۵۵	۰	۰	۲۵	۰	۰	مرداد.....
	۲۹۰	۱۷	۲۴۰,۳	۰	۰	۲۸	۱۷,۹	۱۷,۹	شهریور.....
	۳۰۰	۱۵	۲۸۳	۰	۰	۴۸	۶,۲	۱۳,۳	مهر.....
	۳۰	۱۱	۱۸۶,۴	۰	۰	۵۶	۱,۳	۳,۶	آبان.....
	۳۶۰	۱۰	۱۸۰,۲	۰	۳	۶۹	۸	۱۶,۷	آذر.....
	۲۵۰	۲۰	۱۶۶,۷	۰	۳۳	۶۵	۱۶,۴	۲۵,۳	دی.....
	۲۹۰	۱۴	۲۰۹,۸	۰	۱۸	۶۱	۱۶,۴	۲۵,۳	بهمن.....
	۲۷۰	۲۲	۲۲۰,۶	۰	۷	۵۳	۱۵,۲	۲۱,۹	اسفند.....

۷-۱- اطلاعات هواشناسی ایستگاه شهر بیارجمند برحسب ماه : ۱۳۹۷ (دنباله)

دمای هوا (درجه سلسیوس)					ماه
پایین ترین کمینه	بالا ترین بیشینه	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشینه	
۱,۴	۳۲,۴	۱۵,۶	۸,۷	۲۲,۴	فروردین.....
۹,۶	۳۰,۶	۱۹,۳	۱۲,۶	۲۵	اردیبهشت.....
۱۵	۳۹,۵	۲۵,۹	۱۹,۱	۳۲,۷	خرداد.....
۲۱	۴۰,۶	۳۱,۱	۲۴,۵	۳۷,۶	تیر.....
۱۹,۸	۴۰,۸	۳۰,۱	۲۲,۵	۳۶,۷	مرداد.....
۱۲,۲	۳۸,۸	۲۵	۱۷,۵	۳۲,۴	شهریور.....
۴,۶	۳۰	۱۷,۹	۱۱	۲۴,۹	مهر.....
۱	۲۹,۴	۱۱,۵	۵,۹	۱۷	آبان.....
۲,۲-	۱۸,۶	۷,۳	۱,۹	۱۲,۷	آذر.....
۵,۸-	۱۶,۴	۴,۱	۱-	۹,۲	دی.....
۴-	۱۷	۵,۳	۰,۴-	۱۱,۱	بهمن.....
۶,۲-	۳۱,۸	۷,۶	۱,۳	۱۳,۹	اسفند.....

سمت	سرعت	ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار ^(۱)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
۱۰	۱۳	۳۳۳,۹	۱	۰	۴۴	۹,۷	۱۳,۶	فروردین.....
۲۷۰	۱۱	۳۴۳,۶	۱	۰	۴۱	۶,۵	۱۶,۶	اردیبهشت.....
۸۰	۱۲	۳۳۵,۷	۰	۰	۳۴	۱,۶	۳,۶	خرداد.....
۳۶۰	۱۰	۳۹۱,۲	۰	۰	۳۲	۰	۰	تیر.....
۳۶۰	۱۱	۳۷۲	۰	۰	۳۲	۰	۰	مرداد.....
۳۵۰	۱۱	۳۴۶	۰	۰	۳۴	۲,۵	۲,۵	شهریور.....
۳۶۰	۱۰	۳۸۰,۸	۰	۰	۴۷	۱,۶	۲,۷	مهر.....
۳۶۰	۸	۱۸۱,۳	۰	۰	۴۵	۱,۳	۱,۹	آبان.....
۲۳۰	۸	۱۸۸,۹	۰	۷	۵۲	۱۶,۲	۳۵,۳	آذر.....
۱۰	۱۰	۱۷۱	۰	۲۳	۵۲	۸,۴	۱۵	دی.....
۲۷۰	۱۰	۱۹۳,۷	۰	۲۰	۵۲	۸,۴	۱۵	بهمن.....
۱۰	۱۱	۳۰۱,۸	۱	۱۳	۵۴	۵,۸	۱۳,۵	اسفند.....

۱-۷- اطلاعات هواشناسی ایستگاه شهر گرمسار برحسب ماه : ۱۳۹۷ (دنباله)

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشینه	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشینه	
۵,۸	۳۳,۴	۱۹,۱	۱۳	۲۵,۳	فروردین.....
۹,۴	۳۳,۴	۲۱,۶	۱۵,۷	۲۷,۵	اردیبهشت.....
۱۶,۶	۴۰	۲۹,۴	۲۲,۷	۳۶	خرداد.....
۲۴,۴	۴۳,۶	۳۴,۷	۲۷,۹	۴۱,۵	تیر.....
۲۳	۴۴,۲	۳۳,۹	۲۷	۴۰,۹	مرداد.....
۱۸,۶	۴۰,۴	۲۹,۷	۲۲,۸	۳۶,۷	شهریور.....
۱۱,۲	۳۴,۴	۲۳,۹	۱۷	۲۸,۸	مهر.....
۵,۸	۲۸,۶	۱۴,۵	۹,۷	۱۹,۳	آبان.....
۱,۸	۱۸,۶	۱۰,۵	۵,۳	۱۵,۶	آذر.....
۳,۶-	۱۴,۸	۶,۴	۱,۳	۱۱,۶	دی.....
۳-	۱۷,۴	۸,۱	۳,۴	۱۳,۹	بهمن.....
۰	۳۳,۴	۱۰,۵	۴,۷	۱۶,۴	اسفند.....

سمت	سرعت	ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار ^(۱)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
	۲۵	۲۰۷	۲	۰	۳۴	۸,۱	۱۳,۷	فروردین.....
	۲۰	۲۲۴,۲	۵	۰	۴۰	۷,۲	۲۷	اردیبهشت.....
	۲۷	۲۲۲,۴	۴	۰	۲۷	۳,۸	۴,۵	خرداد.....
	۱۵	۲۷۵,۹	۰	۰	۱۶	۰	۰	تیر.....
	۱۵	۲۵۸,۳	۱	۰	۲۲	۰	۰	مرداد.....
	۲۰	۲۳۴,۹	۲	۰	۲۲	۰,۶	۰,۶	شهریور.....
	۱۵	۲۷۴,۷	۰	۰	۲۸	۰,۴	۱	مهر.....
	۱۵	۱۶۹	۰	۰	۵۵	۶	۱۳,۳	آبان.....
	۱۱	۱۹۴,۵	۰	۰	۶۳	۴,۲	۱۳,۶	آذر.....
	۱۴	۱۷۸,۱	۰	۷	۶۰	۳,۸	۹,۵	دی.....
	۲۱	۲۰۹,۸	۰	۱۰	۵۴	۳,۸	۹,۵	بهمن.....
	۱۸	۲۳۷,۸	۰	۱	۴۷	۶,۷	۱۴,۲	اسفند.....

۱-۷- اطلاعات هواشناسی ایستگاه شهر شه میرزاد بر حسب ماه : ۱۳۹۷ (دنباله)

دمای هوا (درجه سلسیوس)					ماه
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشینه	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشینه	
۳-	۲۵,۴	۱۱,۹	۷,۱	۱۶,۶	فروردین.....
۵,۸	۲۳,۴	۱۳,۶	۸,۷	۱۸,۴	اردیبهشت.....
۱۲	۳۱,۲	۲۱,۱	۱۵,۵	۲۶,۶	خرداد.....
۱۷,۲	۳۵,۸	۲۶,۴	۲۰,۵	۳۲,۳	تیر.....
۱۶	۳۵	۲۶	۲۰,۱	۳۱,۹	مرداد.....
۱۱	۳۲,۶	۲۱,۹	۱۵,۶	۲۸,۱	شهریور.....
۴,۲	۳۹	۱۴,۶	۹,۴	۱۹,۹	مهر.....
۰,۶-	۳۰,۴	۷,۹	۳,۹	۱۱,۹	آبان.....
۳,۴-	۱۲	۴,۶	۰,۶	۸,۵	آذر.....
۸-	۹,۶	۱	۳-	۵,۱	دی.....
۷-	۱۰	۱,۶	۳,۵-	۵,۷	بهمن.....
۷,۳-	۱۵,۲	۳,۹	۱,۸-	۷,۶	اسفند.....

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)		تعداد ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار ^(۱)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)	حداکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
سمت	سرعت							
۲۳۰	۱۷	۱۸۲,۹	۰	۲	۳۹	۳۱,۲	۴۶,۲	فروردین.....
۳۴۰	۲۰	۱۷۴,۹	۰	۰	۴۷	۶,۱	۲۵,۱	اردیبهشت.....
۳۵۰	۱۹	۲۹۰,۵	۰	۰	۳۷	۱۸,۲	۳۵,۹	خرداد.....
۶۰	۲۰	۳۵۵,۹	۱	۰	۳۴	۰	۰	تیر.....
۶۰	۱۸	۳۰۲,۱	۰	۰	۲۸	۲,۳	۳,۹	مرداد.....
۳۴۰	۱۳	۲۷۵,۸	۰	۰	۲۸	۳,۸	۵,۲	شهریور.....
۳۱۰	۱۳	۲۱۰,۳	۱	۰	۴۶	۱۳,۲	۲۷,۹	مهر.....
۳۳۰	۱۵	۱۵۲,۷	۰	۱	۵۸	۶,۷	۱۲,۲	آبان.....
۳۶۰	۱۵	۱۷۶,۲	۰	۱۲	۶۷	۸,۷	۲۳,۹	آذر.....
۳۴۰	۱۸	۱۸۰,۵	۰	۲۶	۶۲	۱۹,۶	۳۹,۹	دی.....
۳۴۰	۲۱	۱۸۲,۲	۳	۲۶	۶۲	۱۹,۶	۳۹,۹	بهمن.....
۳۶۰	۳۱	۱۸۲,۳	۱	۳۴	۶۲	۱۰,۱	۳۹,۵	اسفند.....

۱-۷- اطلاعات هواشناسی ایستگاه شهر میامی برحسب ماه : ۱۳۹۷ (دنباله)

دمای هوا (درجه سلسیوس)					ماه
پایین ترین کمینه	بالاترین بیشینه	میانگین	میانگین کمینه	میانگین بیشینه	
۱	۳۳,۴	۱۵	۸,۳	۲۱,۷	فروردین.....
۹	۳۳	۱۸,۷	۱۳,۷	۲۴,۷	اردیبهشت.....
۱۳	۴۰	۲۴,۹	۱۷,۷	۳۳,۱	خرداد.....
۱۷,۶	۴۱,۴	۳۰,۳	۲۳,۹	۳۷,۶	تیر.....
۱۷	۴۰,۴	۲۸,۸	۲۱,۸	۳۵,۸	مرداد.....
۱۰,۸	۳۹,۴	۲۴,۷	۱۷,۵	۳۱,۹	شهریور.....
۴,۸	۳۰	۱۷,۸	۱۱,۳	۲۴,۳	مهر.....
۱	۳۰	۱۱,۷	۶,۳	۱۷,۳	آبان.....
۱,۴-	۱۶,۸	۷	۲	۱۳,۱	آذر.....
۵,۴-	۱۳,۶	۳,۶	۱,۱-	۸,۳	دی.....
۴,۴-	۱۳,۸	۴,۷	۰,۳-	۹,۷	بهمن.....
۶,۶-	۳۱,۸	۷,۸	۱,۳	۱۴,۳	اسفند.....

سمت	سرعت	حد اکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	ساعات	تعداد روزهای همراه با گرد و غبار ^(۱)	تعداد روزهای یخبندان	رطوبت نسبی (درصد)	حد اکثر بارندگی در یک روز (میلیمتر)	بارندگی ماهانه (میلیمتر)	ماه
۱۷۰	۱۹	۳۳۳,۳	۰	۰	۴۳	۱۱,۵	۳۷,۱	فروردین.....	
۲۱۰	۱۹	۲۵۰,۷	۱	۰	۴۳	۱۳,۷	۴۱,۱	اردیبهشت.....	
۲۰۰	۲۲	۳۴۳,۹	۱	۰	۲۵	۱۰,۶	۱۶,۴	خرداد.....	
۳۳۰	۱۸	۳۹۳,۱	۱	۰	۲۶	۰	۰	تیر.....	
۹۰	۱۶	۳۷۲,۷	۰	۰	۳۶	۰,۷	۰,۷	مرداد.....	
۲۵۰	۱۴	۳۴۰,۹	۰	۰	۲۷	۱۰,۳	۱۰,۳	شهریور.....	
۳۴۰	۱۳	۲۸۲,۵	۰	۰	۴۶	۶,۱	۸,۳	مهر.....	
۳۶۰	۱۲	۱۸۰	۰	۰	۵۱	۰,۸	۳,۱	آبان.....	
۳۶۰	۸	۱۶۷,۴	۰	۶	۷۱	۱۰,۸	۲۴,۹	آذر.....	
۲۱۰	۱۹	۱۶۳,۴	۰	۱۹	۶۷	۳۰,۳	۳۴,۴	دی.....	
۲۵۰	۱۴	۱۹۰,۱	۰	۱۹	۶۵	۳۰,۳	۳۴,۴	بهمن.....	
۱۳۰	۱۸	۳۱۵	۰	۱۱	۵۱	۹,۵	۱۱,۶	اسفند.....	

۱) در هواشناسی گرد و غبار سه تعریف متفاوت (سرعت وزش باد - دید افقی - محل برخاستن ذرات) دارد . که در این جدول هر سه تعریف در نظر گرفته شده است .

مأخذ : اداره کل هواشناسی استان سمنان.

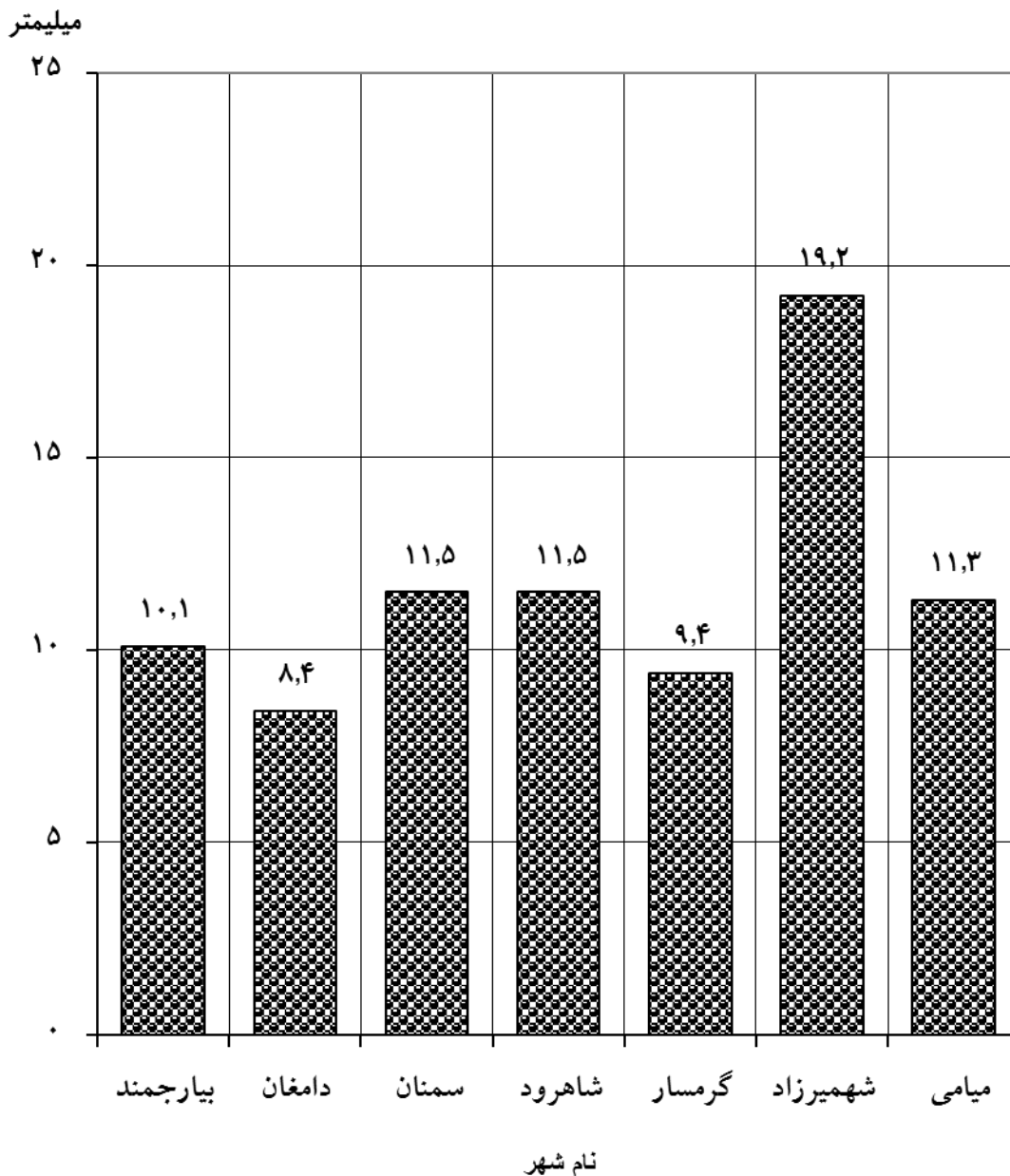
سالنامه آماری استان سمنان - ۱۳۹۷ _____ ۱- سرزمین، آب و هوا

۸-۱- جمع بارندگی سالانه شهرهای دارای ایستگاه های همدیدی از بدو تأسیس تا پایان سال ۱۳۹۷ (میلی متر)

نام شهر	بیشینه ^(۱)	کمینه ^(۱)	میانگین
بیارجمند.....	۱۲۶,۹	.	۱۰,۱
دامغان.....	۵۸	.	۸,۴
سمنان.....	۸۷,۵	.	۱۱,۵
شاهرود.....	۹۰,۸	.	۱۱,۵
گرمسار.....	۹۵,۶	.	۹,۴
شهمیرزاد.....	۸۲,۱	.	۱۹,۲
میامی.....	۶۸,۳	.	۱۱,۳

(۱) منظور از بیشینه و کمینه ، میانگین بیشترین و کمترین بارندگی در طی سال آماری می باشد .
 مأخذ : اداره کل هواشناسی استان سمنان.

نمودار میانگین بارندگی سالانه شهرهای دارای ایستگاه همدیدی استان سمنان: ۷۱۳۹

مبنا: جدول ۱-۸

سالنامه آماری استان سمنان - ۱۳۹۷ _____ ۱- سرزمین، آب و هوا

۹-۱- دمای سالانه شهرهای دارای ایستگاه های همدیدی از بدو تأسیس تا پایان سال ۱۳۹۷
(درجه سلسیوس)

نام شهر	میانگین بیشینه	میانگین کمینه	میانگین	بالاترین بیشینه	پایین ترین کمینه
بیارجمند.....	۲۲,۷	۹,۵	۱۶,۲	۴۲,۴	-۱۵/۶
دامغان.....	۲۲,۷	۱۰,۳	۱۶,۵	۴۳	-۱۲
سمنان.....	۲۴,۱	۱۳,۱	۱۸,۶	۴۳,۸	-۱۲/۶
شاهرود.....	۲۰,۹	۹,۸	۱۵,۴	۴۰,۸	-۱۴/۲
گرمسار.....	۲۶	۱۲,۳	۱۹,۲	۴۷	-۱۳/۲
شهمیرزاد.....	۱۷,۷	۷,۲	۱۲,۸	۳۶	-۱۷/۴
میامی.....	۲۲	۹,۲	۱۵,۶	۴۳	-۱۸

مأخذ: اداره کل هواشناسی استان سمنان.